

TOEKOMSTBESTENDIG SPORTVOORZIENINGENBELEID

Inhoudsopgave

Leeswijzer	5
1. Inleiding	6
2. Aanleiding	7
3. Begripsbepaling	8
4. Achtergrond	10
4.1 Context	10
4.2 Demografische ontwikkeling	10
4.3 Maatschappelijk rendement van sport en bewegen	11
4.4 Sportdeelname	12
4.5 Relatie met andere beleidsterreinen	13
4.6 Trends en ontwikkelingen	15
5. Participatie	16
5.1 Uitkomsten inventarisatie	17
5.2 Geformuleerde uitgangspunten	17
6. Visie	18
6.1 Optimaal gebruik	19
6.2 Kwaliteit	25
6.3 Toegankelijkheid	28
6.4 Onderhoud en beheer	31
6.5 Duurzaamheid	36
6.6 Huurtarieven	38
7. Bijlagen	45
A. Bronnenlijst	45

Voorwoord

Op een willekeurige zaterdag in de gemeente Aalten zie je waar sport echt over gaat. Kinderen die vroeg in de ochtend hun tas over de schouder slaan voor een wedstrijd. Vrijwilligers die koffiezetten in de kantine. Ouders langs de lijn. Wandelaars die elkaar groeten op het pad. Dat is sport in onze gemeente. Het is beweging, maar het is vooral ontmoeting. Het is samen doen. Het is naoberschap in de praktijk.

Sport en bewegen zijn van grote waarde voor de gemeente Aalten. Ze dragen bij aan gezondheid, leefbaarheid en sociale samenhang. Ons sterke verenigingsleven en de enorme inzet van vrijwilligers maken dat sport hier stevig verankerd is in de gemeenschap. Daar mogen we trots op zijn.

Tegelijkertijd verandert onze samenleving. De bevolking vergrijsd, het aantal jongeren neemt af en sporters kiezen vaker voor flexibele of individuele vormen van bewegen. Ook de rol van de gemeente bij sportvoorzieningen is de afgelopen jaren veranderd. Dat vraagt om duidelijke keuzes en om een visie die past bij deze tijd én bij onze schaal.

Met deze beleidsnota Duurzame en Gezonde Sportvoorzieningen geven we richting aan de toekomst van onze sportaccommodaties. We bouwen voort op wat goed gaat: kwalitatief goede voorzieningen, een hoge sportdeelname en betrokken verenigingen. Tegelijkertijd werken we aan toekomstbestendige sportparken, duurzaam beheer en een zo optimaal mogelijk gebruik van onze accommodaties.

Sportvoorzieningen zijn geen doel op zich. Ze zijn een middel om gezondheid te bevorderen, om mensen samen te brengen en om participatie mogelijk te maken. Investeren in sport betekent investeren in preventie, in vitaliteit en in sterke gemeenschappen.

Deze nota is tot stand gekomen in samenspraak met verenigingen, scholen, beheerstichtingen, sportaanbieders en inwoners. Hun betrokkenheid benadrukt hoe belangrijk sport is voor onze gemeente. Met dit beleid leggen we een duidelijke basis voor de komende jaren en geven we richting aan keuzes die nodig zijn om onze sportvoorzieningen duurzaam, toegankelijk en toekomstbestendig te houden.

Rik van Lochem
Wethouder sport

Leeswijzer

Deze nota beschrijft de visie, uitgangspunten en beleidskeuzes voor de sportvoorzieningen in de gemeente Aalten.

Hoofdstuk 1 – Inleiding

Dit hoofdstuk schetst het maatschappelijk belang van sport en bewegen in de gemeente Aalten en beschrijft waarom een actualisatie van het sportvoorzieningenbeleid noodzakelijk is.

Hoofdstuk 2 – Aanleiding

Hier wordt uiteengezet waarom een herijking van de gemeentelijke rol in sportvoorzieningen nodig is. Ook wordt ingegaan op het behoefteonderzoek dat in 2024 is uitgevoerd.

Hoofdstuk 3 – Begripsbepaling

Dit hoofdstuk verduidelijkt de belangrijkste begrippen die in de nota worden gebruikt.

Hoofdstuk 4 – Achtergrond

Dit hoofdstuk biedt een feitelijke basis voor het beleid. Onderwerpen die aan bod komen zijn demografie, maatschappelijke waarde van sport, sportdeelname, de relatie met andere beleidsterreinen en relevante trends en ontwikkelingen.

Hoofdstuk 5 – Participatie

Hier worden de uitkomsten van gesprekken en onderzoeken met inwoners, verenigingen, beheerstichtingen, scholen en andere stakeholders beschreven.

Hoofdstuk 6 – Visie en beleidskaders

Dit is het kernhoofdstuk van de nota. Het bevat de visie van de gemeente Aalten op sport en bewegen, gevolgd door zes inhoudelijke thema's:

- 6.1 Optimaal gebruik van voorzieningen
- 6.2 Kwaliteit van voorzieningen
- 6.3 Toegankelijkheid
- 6.4 Onderhoud en beheer
- 6.5 Duurzaamheid
- 6.6 Huurtarieven

Per thema wordt steeds ingegaan op de huidige situatie, het toekomstbeeld en de wijze waarop dit wordt gerealiseerd.

1. Inleiding

Sport en bewegen zijn van grote maatschappelijke waarde voor de gemeente Aalten. Ze dragen bij aan gezondheid, sociale cohesie, leefbaarheid en participatie. De gemeente Aalten kent een actief sportverenigingsleven, goede voorzieningen en betrokken partners in het veld. De rol van de gemeente in het sportvoorzieningslandschap is de afgelopen jaren veranderd, onder andere door privatisering, toenemende kosten en veranderende maatschappelijke opgaven.

Om voorbereid te zijn op de toekomst en de veranderende rol van de gemeente, is een actualisatie van het sportvoorzieningsbeleid noodzakelijk. Deze beleidsnota schetst de huidige situatie, benoemt de knelpunten, formuleert uitgangspunten en geeft richting aan de (door)ontwikkeling van binnen- en buitensportaccommodaties in de gemeente Aalten.

2. Aanleiding

In het uitvoeringsprogramma wordt geconstateerd dat de rol van de gemeente in de binnen- en buitensportvoorzieningen de afgelopen jaren gewijzigd is. Waar bij de buitensport sprake is geweest van een afbouw van gemeentelijke betrokkenheid, is ook het beheer van de binnensportaccommodaties in beweging. Tegelijkertijd ontbreekt een integraal overzicht van de huidige situatie én een gedeeld beeld van de gewenste toekomstige situatie.

Een herijking van de rol en visie van de gemeente is nodig om richting te geven aan beleid en beheer van sportvoorzieningen. Daarbij is het essentieel om inzicht te krijgen in:

- De actuele en toekomstige vraag naar sportvoorzieningen;
- De staat van de bestaande accommodaties;
- De verantwoordelijkheidsverdeling tussen gemeente en betrokken partners;
- De behoeften en wensen van gebruikers, zoals sportverenigingen, scholen, commerciële sportaanbieders en beheerstichtingen.

In dit kader heeft de gemeente Aalten in 2024 een behoefteonderzoek laten uitvoeren door extern bureau BMC, waarbij zowel kwantitatieve als kwalitatieve inzichten zijn verzameld. Hier is een intensief participatieproces mee gemoeid geweest met verschillende werksessies met sportverenigingen en beheerstichtingen. Ook zijn alle betrokken beleidsvelden van de ambtelijke organisatie geïnterviewd over hun visie. Dit hele traject heeft geleid tot uitgangspunten voor het sportvoorzieningenbeleid die zijn opgenomen in de Adviesnota Toekomstbestendig Sportlandschap. Dit stuk is in 2024 vastgesteld door het college van B&W. De vervolgstap hiervan was het uitwerken van deze punten tot een beleidsnota om scherpe actielijnen en kaders te formuleren. De nu voorliggende nota is hiervan het resultaat.

3. Begripsbepaling

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste begrippen rondom sport en bewegen binnen de gemeente Aalten toegelicht.

Sport

Sport is een fysieke activiteit die gekenmerkt wordt door georganiseerde en competitieve elementen, vaak met het doel om prestaties te verbeteren en te meten. Sport kan individueel of in teamverband worden beoefend en omvat een breed scala aan activiteiten. Denk hierbij aan atletiek, balsporten, watersporten, wintersporten, en vechtsporten maar ook diersporten en cafésporten. In het gemeentelijk subsidiebeleid worden sportsoorten als zelfstandige vorm erkend als daar een officiële landelijke bond voor bestaat.

Bewegen

Bewegen omvat alle vormen van lichamelijke activiteit waar spieren bij gebruikt worden en die energie verbruiken en draagt bij aan het bevorderen van de lichamelijke en geestelijke gezondheid. Bewegen kan uiteenlopen van licht tot intensief. Het omvat activiteiten in het dagelijks leven zoals tuinieren, huishoudelijke taken etc., maar ook recreatieve activiteiten die men doet voor plezier en ontspanning. Denk aan recreatief zwemmen, dansen en spelen. Verder wordt onder bewegen verstaan: het verplaatsen van de ene naar de andere plek, zoals lopen of fietsen naar bijvoorbeeld school of de supermarkt. Mensen kunnen bewegen om te ontmoeten maar ook om de fysieke gezondheid op peil te houden of te verbeteren.

Sportvoorzieningen

Binnensportvoorzieningen zijn alle gymzalen en sporthallen die in de gemeente aanwezig zijn. Zowel scholen en sportaanbieders maken gebruik van deze accommodaties. Buitensportvoorzieningen zijn alle sportvelden en -banen binnen de gemeente. Deze voorzieningen zijn meestal geprivatiseerd en worden een enkele keer door de gemeente verhuurd. Commerciële voorzieningen vallen buiten de scope van deze nota.

Openbare ruimte

De openbare ruimte wordt ook gezien als sport- en/of beweegaccommodatie. Steeds meer mensen sporten en bewegen in de openbare ruimte. Bijvoorbeeld op openbare grasvelden, (school)pleinen, speeltuinen, wandel- en fietsroutes etc. Deze voorzieningen zijn vrij toegankelijk voor iedereen. De openbare ruimte biedt tal van mogelijkheden om te sporten en (laagdrempelig) te bewegen wat bijdraagt aan gezondheidsbevordering. In deze nota wordt daar niet nader op in gegaan. Voor bewegen in de openbare ruimte wordt afzonderlijk beleid opgesteld.

Sport- en beweegaanbieders

Je kan individueel sporten en bewegen, maar ook in groepsverband. Soms is dit formeel georganiseerd, bijvoorbeeld in de vorm van een vereniging, een stichting of een ondernemende sportaanbieder. Soms wat informeler, bijvoorbeeld met een whatsappgroep. Ook het onderwijs is een aanbieder van sportactiviteiten.

Een sportvereniging is een formeel georganiseerde groep van mensen die gezamenlijk sport beoefenen en activiteiten organiseren. Het primaire doel van de vereniging is om (samen) een bepaalde sport uit te oefenen, daarnaast bevordert en stimuleert dit ook gezondheid, ontmoeting en onderlinge verbondenheid. Een vereniging werkt vaak op basis van een lidmaatschap, vrijwillige betrokkenheid en gemeenschappelijke sportieve belangen. Naast formele verenigingen kunnen er ook groepen inwoners zijn die zich verenigd hebben, zonder een vereniging op te richten. Zij maken soms gebruik van een gemeentelijke sportaccommodatie.

Een sportevenementenorganisatie is veelal georganiseerd in de vorm van een stichting. Een sportstichting is een non-profitorganisatie die zich inzet voor het bevorderen van sport en bewegen, vaak binnen een specifieke gemeenschap, locatie of doelgroep. Deze stichtingen opereren zonder winstoogmerk, hebben een formele bestuursstructuur en richten zich op het organiseren van sportieve activiteiten en het stimuleren van sportparticipatie. Ze worden vaak gefinancierd door subsidies, donaties, en sponsoring.

Een ondernemende sportaanbieder is een winstgerichte onderneming die sport aanbiedt tegen betaling. Denk aan fitnessscholen, judoscholen, maneges etc. De gemeentelijke bemoeienis bij ondernemende sportaanbieders is zeer laag, maar zij kunnen wel bijdragen aan de realisatie van de visie van de gemeente.

Een uitzondering hierop is de exploitatie van de zwembaden in de gemeente Aalten, dat momenteel door Optisport wordt gedaan. Het beheer en beleid omtrent zwembaden valt buiten de scope van dit beleid en wordt separaat uitgewerkt in een Toekomstvisie Zwembaden. De zwembaden zijn ook geprivatiseerd, en zelf verantwoordelijk voor hun resultaat. Vanwege het maatschappelijk belang heeft de gemeente hier wel bemoeienis mee. De exploitatie is na een aanbesteding tot en met 2032 in handen gekomen van Optisport. De gemeente koopt voor haar inwoners een maatschappelijk pakket in.

Bewegingsonderwijs is een essentieel onderdeel van het onderwijsprogramma dat gericht is op de algehele fysieke, motorische, sociale, en cognitieve ontwikkeling van leerlingen. Gemeenten zijn wettelijk verplicht om voldoende faciliteiten te bieden voor het bewegingsonderwijs. Het onderwijs heeft de plicht om te zorgen voor bekwame docenten bewegingsonderwijs.

Steeds vaker wordt er individueel of in kleine groepjes, informeel gesport. Deze sporters sluiten zich niet aan bij verenigingen, maar organiseren het zelf. Denk hierbij aan informele (dorps)fietsclubs of bootcampgroepen. Er wordt doorgaans gebruik gemaakt van de buitenruimte. Hiermee wordt de openbare ruimte eigenlijk een sport- en beweegomgeving. Deze ontwikkeling heeft gevolgen voor het gebruik van het bestaande sport- en beweegaanbod en voorzieningen en vraagt tegelijkertijd om aanpassingen van de openbare ruimte.

4. Achtergrond

4.1 Context

De gemeente Aalten heeft een plattelandskarakter met meerdere kernen en buurtschappen, elk met een eigen identiteit en verenigingsleven. Er is sprake van naberschap en grote betrokkenheid van vrijwilligers. Vanwege het plattelandskarakter liggen sport- en beweegvoorzieningen verspreid en verschillen ze in type en bezetting. Maar de bereikbaarheid van sportvoorzieningen is overwegend goed. Voorzieningen liggen vaak centraal in de kernen en zijn goed te bereiken.

4.2 Demografische ontwikkeling

De gemeente Aalten kent een relatief stabiel inwoneraantal van rond de 27.000 met ieder jaar een hele lichte stijging. Momenteel heeft de gemeente 27.625 inwoners (peildatum 1 januari 2026). De demografische ontwikkeling in Aalten wordt gekenmerkt door ontgroening en vergrijzing. Het aantal jongeren neemt in de diverse kernen af of stabiliseert, terwijl het aandeel (fitte) ouderen groeit. Deze ontwikkeling leidt tot een hogere gemiddelde leeftijd en veranderende maatschappelijke en ruimtelijke behoeften. Hoewel de totale bevolkingsomvang op de lange termijn naar verwachting licht zal dalen of stabiel blijft, neemt het aantal huishoudens voorlopig nog toe door gezinsverdunding en een groei van het aantal eenpersoonshuishoudens. Deze demografische trends hebben gevolgen voor het gebruik en de toegankelijkheid van sportvoorzieningen.

4.3 Maatschappelijk rendement van sport en bewegen

Sport en bewegen leveren een aantoonbare maatschappelijke meerwaarde op. Uit een analyse van Kenniscentrum Sport en Bewegen uit 2024 blijkt dat de Social Return On Investment (SROI) voor Aalten 2,73 bedraagt. Dit betekent dat elke euro die de gemeente Aalten investeert in sport en bewegen, gemiddeld € 2,73 oplevert aan maatschappelijke baten. Dit is geen geld dat de gemeente ontvangt. Het gaat om maatschappelijke baten die ontstaan doordat mensen gezonder worden en daardoor minder zorg nodig hebben, minder verzuimen, meer kunnen meedoen en een hogere kwaliteit van leven hebben. De baten komen terecht bij inwoners, werkgevers, zorgverzekeraars en in mindere mate bij de gemeente zelf, bijvoorbeeld via lagere Wmo-kosten.

Enkele andere cijfers uit de gemeente Aalten:

- 47,5% van de volwassen inwoners voldoet aan de beweegrichtlijn ten opzichte van 46% van het landelijk gemiddelde.
- 70% van de inwoners ervaart een goede gezondheid t.o.v. 71% van het landelijk gemiddelde, 20,6% heeft ernstig overgewicht t.o.v. 15,7% van het landelijke gemiddelde en 15,7% ervaart veel stress t.o.v. 20,3% van het landelijk gemiddelde.
- 53,3% van de inwoners sport wekelijks en daarbij is de ongeorganiseerde sport (wandelen, hardlopen, fitness) populair. Landelijk is dit 57,5%.

Investeringen in sport zijn niet altijd één op één met elkaar te vergelijken omdat elke lokale situatie anders is. De SROI moet daarom worden gezien als een indicatie. Een hoge uitgave betekent dus niet dat sportvoorzieningen duur zijn of bovengemiddeld worden onderhouden. Er wordt geen 'winst' gemaakt op de sportvoorzieningen. Gebruikers betalen een prijs die ruim onder de kostprijs ligt en krijgen daarvoor voorzieningen die kwalitatief voldoende zijn.

Investeren in sport en bewegen levert dus gezondheidswinst, sociale cohesie en leefbaarheid op. Voor de gemeente Aalten betekent dit:

- Preventie en gezondheid: sport verlaagt risico's op chronische aandoeningen en bevordert mentaal welzijn. Programma's als 'Gezonde Jeugd Gezonde Toekomst', 'Gezond en Actief Leven Akkoord', 'Beweeg-Sport- en Leefstijlakkkoord' en lokale beweeginitiatieven dragen bij aan gezond oud worden.
- Sociale binding: verenigingen zijn ontmoetingsplekken; vrijwilligerswerk versterkt betrokkenheid en naoberschap.
- Inclusie en participatie: toegankelijk en betaalbaar aanbod vergroot meedoen voor inwoners met diverse achtergronden en inkomens.
- Ruimtelijke kwaliteit: groene, duurzame sportparken en buurtvoorzieningen verhogen leefbaarheid en veiligheid.

4.4 Sportdeelname

Uit het behoefteonderzoek (BMC, 2024) en de inwonersrapportage U Spreekt (2024) blijkt:

- Een meerderheid van de inwoners sport of beweegt minstens twee keer per week.
- Jeugd maakt intensief gebruik van (buiten)accommodaties en trapveldjes; ouderen geven vaker de voorkeur aan wandelen, fietsen en andere laagdrempelige activiteiten in de openbare ruimte.

De KISS-rapportage uit 2024 laat zien dat sportdeelname in Aalten bovengemiddeld is vergeleken met zowel de provincie Gelderland als het landelijke gemiddelde. In 2024 heeft 30,6% van de inwoners een lidmaatschap bij een sportbond, tegenover 24,2% landelijk. Vooral jongeren zijn actief: in de leeftijdsgroep van 10 tot 14 jaar is 75,3% lid van een sportbond. Landelijk is dat 61,5%. Naarmate de leeftijd stijgt, neemt het ledenpercentage geleidelijk af, met de grootste daling bij 65-plussers.

Voetbal is veruit de populairste sport in Aalten, gevolgd door gymnastiek en tennis. Samen met sportvisserij en atletiek vormen deze sporten de top vijf. Bij de jeugd zijn er duidelijke verschillen: jongens kiezen vooral voor voetbal, terwijl meisjes vaker lid zijn van gymnastiek- en volleybalverenigingen.

Hoewel het ledenpercentage in Aalten hoog is, is er een lichte daling zichtbaar ten opzichte van voorgaande jaren: van 31,8% in 2020 naar 30,6% in 2024. Deze trend is vooral merkbaar bij oudere leeftijdsgroepen. Binnen de gemeente bestaan verschillen tussen wijken en postcodes: Bredevoort scoort het hoogst met 36%, terwijl Dinxperlo achterblijft met 27%. Ook postcodegebieden tonen variatie, waarbij 7126 (Bredevoort) het hoogste ledenpercentage heeft.

4.5 Relatie met andere beleidsterreinen

Deze beleidsnota sluit aan bij andere relevante gemeentelijke beleidsdocumenten en ontwikkelingen. Een belangrijk beleidsdocument is de Adviesnota Toekomstbestendig Sportlandschap (2025). De adviesnota bevat concrete uitgangspunten voor het gebruik, beheer en eigenaarschap van gemeentelijke sportvoorzieningen.

Het vastgoedbeleid (2026) hanteert uitgangspunten die van toepassing zijn op het sportvoorzieningenbeleid:

- De gemeente streeft naar clustering, multifunctioneel gebruik en optimale benutting van sportaccommodaties.
- Investerings in sportaccommodaties moeten bijdragen aan de gemeentelijke duurzaamheidsambities.
- De gemeente stimuleert initiatieven waarbij sportverenigingen meer verantwoordelijkheid nemen voor beheer of eigendom.
- Sportvoorzieningen zijn van grote waarde voor de leefbaarheid. Afwegingen over instandhouding of afbouw van voorzieningen worden gemaakt op basis van maatschappelijke én financiële waarden.

Daarnaast is de Mobiliteitsvisie van toepassing op het sportvoorzieningenbeleid omdat in deze visie actielijnen en kaders worden benoemd voor toegankelijkheid van sportvoorzieningen.

Zo worden in de directe omgeving van sportvoorzieningen infrastructurele maatregelen genomen om de verkeersveiligheid te verbeteren. Bijvoorbeeld door het aanbrengen van markering 'Sportzone', toevoegen van attentie verhogende bebording, de aanpassing van de kleur van het wegdek of het toevoegen van extra verlichtingen.

Ook thema's binnen het sociaal domein hebben veel raakvlakken met het sportvoorzieningenbeleid. Denk aan inclusie, gezondheidspreventie, de sociale basis, WMO, en armoedebeleid. In het sociaal domein wordt gewerkt aan één integrale visie op het sociaal domein, uitgewerkt in drie grote opgaven, te weten Preventie en Gezondheid, Bestaanszekerheid en Participatie en Ondersteuning en Geïndiceerde hulp. De drie opgaven functioneren niet los van elkaar, maar zijn voortdurend met elkaar verbonden. Het sport(voorzieningen)beleid raakt bijvoorbeeld alle drie de opgaven, omdat sport en bewegen bijdraagt aan preventie en gezondheid, participatie en sociale samenhang, en mentale gezondheid van jeugd. De integrale benadering is noodzakelijk om te voorkomen dat afzonderlijke beleidsnota's elkaar tegenspreken.

De Omgevingsvisie, is ook een belangrijke kapstok voor het sportvoorzieningenbeleid. Deze visie geeft de langetermijnrichting voor de inrichting van de leefomgeving en sportaccommodaties maken daar een vanzelfsprekend onderdeel van uit. Het voorkeursscenario in het voorontwerp schetst een beeld van Aalten in 2040: sportvoorzieningen zijn dan bruisende, multifunctionele plekken waar bewegen, ontmoeten en gezondheid samenkomen. Door slim ruimtegebruik, samenwerking en goed bereikbare voorzieningen blijven zowel hoofdkernen als kleine kernen vitaal. Verenigingen zijn toekomstbestendig dankzij samenwerking en betrokken inwoners. Zo blijft sport een sterke motor voor leefbaarheid, gezondheid en sociale samenhang.

Het sportvoorzieningenbeleid heeft tot slot ook veel raakvlakken met de beleidsnota's Toekomstvisie Zwembaden en de beleidsvisie op een beweegvriendelijke leefomgeving, echter zit er geen overlap in de scope van de drie genoemde documenten. De exploitatie van de zwembaden in onze gemeente is na een aanbesteding tot en met 2032 in handen gekomen van Optisport. De gemeente koopt voor haar inwoners een maatschappelijk pakket. In de Toekomstvisie zwembaden wordt het beheer en beleid omtrent zwembaden uitgewerkt vanaf 2032.

De beleidsvisie Beweegvriendelijke buitenruimte behelst sec de openbare leefomgeving van de gemeente Aalten. De manier waarop we onze openbare ruimte gebruiken is de afgelopen jaren namelijk sterk veranderd. Mensen gaan vaker naar buiten om te bewegen, te sporten, te spelen of elkaar te ontmoeten. De openbare ruimte is daarmee steeds meer een plek geworden waar gezondheid, ontmoeting en vitaliteit samenkomen.

Een slimme inrichting van de buitenruimte (denk aan beweegvriendelijkeroutes, aantrekkelijke speelplekken of zelfs de vorm van een parkeerhaven) kan het verschil maken. Zulke aanpassingen kunnen mensen letterlijk in beweging brengen. Dit draagt niet alleen bij aan het verbeteren van de fysieke gezondheid, maar ook aan het mentaal welbevinden, het bevorderen van sociale contacten en het langer vitaal blijven van onze inwoners.

4.6 Trends en ontwikkelingen

De manier waarop inwoners sport en bewegen beleven, verandert voortdurend. Deze veranderingen zijn zowel een gevolg van maatschappelijke verschuivingen als van persoonlijke voorkeuren en behoeften.

Groeiende behoefte aan toegankelijke en flexibele beweegopties

Er is steeds meer vraag naar laagdrempelige vormen van bewegen die gemakkelijk te combineren zijn met een volle agenda. Activiteiten die men op eigen tijd en locatie kan uitvoeren, zoals wandelen, fietsen en hardlopen, winnen aan populariteit. De openbare ruimte speelt hierbij een cruciale rol. Dit vraagt om passende voorzieningen, zoals veilige paden, fiets- en mountainbikeroutes, buitensporttoestellen, drinkwatertappunten of sanitaire voorzieningen, zodat sport en bewegen in de buitenlucht aantrekkelijker en eenvoudiger wordt.

Vergrijzing en aandacht voor ouderenprogramma's

Door de stijgende gemiddelde leeftijd groeit de behoefte aan beweegprogramma's die specifiek gericht zijn op senioren. Beweging draagt niet alleen bij aan een betere lichamelijke conditie en het voorkomen van gezondheidsproblemen, maar bevordert ook het welzijn en de zelfstandigheid. Preventieve en gezondheidsbevorderende programma's voor ouderen krijgen daardoor steeds meer nadruk.

Digitalisering en thuis sporten

Digitalisering heeft impact op de manier waarop mensen sporten. Thuisfitness en online trainingsmogelijkheden zijn sterk toegenomen, mede door de coronaperiode.

Sport en bewegen als onderdeel van preventie en gezondheid

Steeds vaker wordt sport gezien als belangrijk instrument voor preventie en gezondheidsbevordering. Gemeenten hebben hierin een sleutelrol, bijvoorbeeld door programma's te stimuleren die bijdragen aan een gezonde leefstijl en het voorkomen van chronische ziekten zoals obesitas, diabetes of hart- en vaatproblemen (Gezonde Jeugd Gezonde Toekomst, Gezond en Actief Leven Akkoord, Beweeg-Sport- en Leefstijlakkoord). Sport is een belangrijk middel om gezondheidsverschillen in de samenleving te verkleinen.

Sociale betekenis en verenigingsleven

Ondanks de groeiende aandacht voor individuele sportvormen blijft de georganiseerde verenigingssport van grote waarde. Sportverenigingen zijn niet alleen een plek om te sporten, maar dragen ook bij aan gemeenschapszin en sociale binding. Wel verandert de manier waarop inwoners zich verbinden aan een club: flexibel lidmaatschap of minder frequente deelname wordt gebruikelijker. Dit vertaalt zich ook in de bereidheid om als bestuurslid of vrijwilliger een bijdrage aan de vereniging te leveren. Dit vraagt van verenigingen dat zij hun aanbod vernieuwen, bijvoorbeeld door variabele lidmaatschapsvormen of aanvullende sociale activiteiten te organiseren.

5. Participatie

In het uitvoeringsprogramma staat dat de rol van de gemeente ten aanzien van de binnen- en buitensportvoorzieningen in de afgelopen jaren veranderd is. Haar rol ten aanzien van buitensportvoorzieningen is afgebouwd en de houding van de gemeente ten opzichte van het beheer van haar binnensportaccommodaties heeft het afgelopen jaar ook een ontwikkeling gekend. Het totaaloverzicht en een overkoepelende visie ontbrak echter. Een herziening c.q. actualisatie van de gemeentelijke rol en visie voor de sportvoorzieningen was zodoende nodig. In het kader van een toekomstbestendig sportlandschap is het belangrijk om in beeld te hebben hoe de verantwoordelijkheden belegd zijn en om vooruit te kijken naar mogelijke vraagstukken in de (nabije) toekomst. Hierbij is het van essentieel belang dat de gemeente ook de behoefte van de gebruikers inzichtelijk heeft: verenigingen, scholen, sportaanbieders en beheerstichtingen.

Hierop heeft de gemeente Aalten in 2024 een behoefteonderzoek laten uitvoeren door BMC. Dit werd gedaan door een analyse van alle relevante beleids- en visiedocumenten, cijfermateriaal en onderzoeksrapporten. Ook zijn er interviews gehouden met verenigingen (22), stichtingen en exploitanten (5), beheerders en inhoudelijk betrokken medewerkers van de gemeentelijke organisaties (11). Er zijn tot slot ook vragenlijsten gestuurd naar het onderwijs, verenigingen, commerciële aanbieders en overige/ondernemende sportaanbieders. Dit alles heeft geresulteerd in een complete rapportage van kwantitatieve en kwalitatieve eigenschappen van vraag en aanbod en de verwachte vraagontwikkeling in de nabije toekomst.

Ook is er in 2024 een vragenlijst onder bewoners uitgezet via inwonerspanel 'U Spreekt'. In totaal hebben 802 inwoners deze vragenlijst ingevuld. De belangrijkste resultaten staan in het volgende hoofdstuk vermeld.

5.1 Uitkomsten inventarisatie

Uit het inwonerspanel blijkt dat een meerderheid van de inwoners van de gemeente Aalten minstens twee keer per week sport of beweegt. Dit gebeurt zowel in verenigingsverband als individueel, bijvoorbeeld door wandelen, fietsen of fitnessen. De jeugd maakt intensief gebruik van (buiten)accommodaties en trapveldjes, terwijl ouderen de voorkeur geven aan laagdrempelige vormen van bewegen zoals fietsen en wandelen.

De kwaliteit van de binnensportaccommodaties wordt door scholen en verenigingen over het algemeen als voldoende of goed ervaren. Ook op gebied van hygiëne en bereikbaarheid is de score over het algemeen voldoende, soms ervaart men dat de hygiëne beter zou kunnen of dat de opslagcapaciteit te wensen overlaat. Maar de belangrijkste knelpunten voor de binnensportaccommodaties liggen in de randvoorwaarden, zoals bereikbaarheid en parkeren. De capaciteit is voor bijna alle verenigingen en scholen voldoende. Wel wordt aandacht gevraagd voor de inroostering. Het systeem werkt niet altijd gebruiksvriendelijk en roosters kunnen volgens sommigen efficiënter worden gemaakt en meer worden toegespitst op individuele vraag. Bij veel verenigingen is er behoefte aan meer zichtbaar gemeentelijk beheer. Dat was men gewend uit het verleden. Het zelf openen en afsluiten van de accommodaties wordt soms als ongewenst aangemerkt.

Buitensportvoorzieningen zijn (meestal) in eigendom en beheer van gebruikers. De vrijheid en onafhankelijkheid die dit biedt wordt door de vereniging als prettig ervaren. De sportparken bieden een divers aanbod. Capaciteitsknelpunten worden nauwelijks ervaren. De algehele tevredenheid van eigenaren en gebruikers over de kwaliteit van de voorzieningen is goed. De grootste aandachtspunten liggen niet op de sportvoorziening zelf, maar aan de rand daarvan: dit zit met name in de toegankelijkheid en bereikbaarheid van de voorziening. Volgens respondenten zijn toegangswegen onvoldoende bereikbaar of veilig en ontbreekt het aan voldoende parkeergelegenheid op piekmomenten.

Bij de behoeferapportage voor de sportvoorzieningen is het wel goed om enkele kanttekeningen te schetsen. De rapportage betreft geen feitelijke nulmeting maar een momentopname van hoe de geïnterviewde betrokkenen bepaalde dingen (hebben) ervaren. De gesprekken hebben in het voorjaar van 2024 plaatsgevonden. Op bepaalde vlakken zijn er inmiddels aanpassingen doorgevoerd. Zo is de schoonmaak van de Eurohal, de Aladnahal en het Grachthuys per 1 juli 2024 uitbesteed aan Vebego waardoor de kwaliteit en monitoring consistentier is geworden in deze voorzieningen.

Ook heeft de gemeente in november 2024 een nieuw toegangssysteem geïntroduceerd voor de Aladnahal en de Eurohal. Hiervoor wordt er veel contact gezocht met de gebruikers. Tot slot is het inplannen van de uren voor het bewegingsonderwijs van de basisscholen weer door de gemeente zelf opgepakt na signalen van het onderwijs dat de tot dan toe geldende werkwijze beter zou kunnen.

5.2 Geformuleerde uitgangspunten

In verschillende sessies met verenigingen en stichtingen, een ruime afvaardiging van de ambtelijke organisatie en het college zijn in 2024 uitgangspunten ten aanzien van de sportvoorzieningen in de gemeente Aalten geformuleerd. Deze uitgangspunten zijn opgenomen in de Adviesnota Toekomstbestendig Sportlandschap en worden als basis voor het sportvoorzieningenbeleid gebruikt.

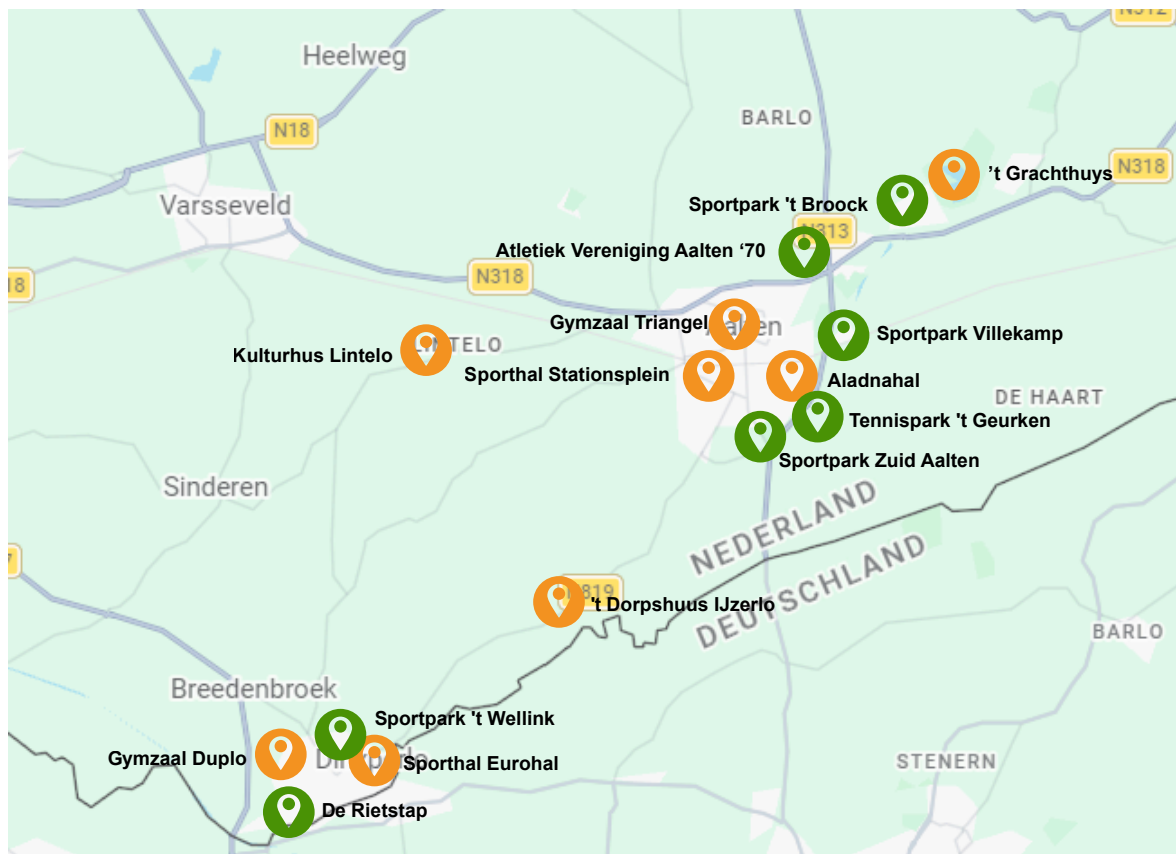
6. Visie

De gemeente Aalten wil dat sport en bewegen vanzelfsprekend onderdeel zijn van het dagelijks leven van inwoners, zodat bijgedragen wordt aan een gezonde, vitale en sociale gemeenschap. Iedereen moet kunnen meedoen, ongeacht leeftijd, achtergrond of beperking. Wat de gemeente onderscheidt, is het sterke verenigingsleven en het Achterhoekse naoberschap: inwoners zetten zich vrijwillig in, helpen elkaar en versterken zo de sociale samenhang. De gemeente Aalten wil zich inzetten om dit sterke sociale netwerk te behouden voor de toekomst.

Het faciliteren van sportvoorzieningen is een beleidskeuze, zonder wettelijke verplichting. Een uitzondering daarop is het bewegingsonderwijs. Gemeenten moeten volgens de wet zorgen voor voldoende geschikte voorzieningen voor het bewegingsonderwijs. Sportvoorzieningen vormen een belangrijke basis voor het stimuleren van gezondheid, ontmoeting en maatschappelijke participatie en zijn daarmee een sturingsinstrument. In het gemeentelijk vastgoedbeleid wordt onderscheid gemaakt tussen binnensportvoorzieningen (zoals sporthallen en gymzalen) en buitensportvoorzieningen (zoals sportvelden en clubgebouwen).

De gemeente faciliteert ruimte voor nieuwe vormen van sport en bewegen, zonder het verenigingsleven uit het oog te verliezen. Flexibele, multifunctionele en groene voorzieningen dragen bij aan een gezonde leefomgeving en zorgen dat sport en bewegen voor iedereen toegankelijk blijven. Sportverenigingen spelen een centrale rol in beheer en exploitatie van buitensportaccommodaties, waarmee hun maatschappelijke waarde toeneemt.

Multifunctionaliteit, kwaliteit, veiligheid, toegankelijkheid en duurzaamheid vormen de kern van het sportvoorzieningenbeleid.

Alle binnen- en buitensportvoorzieningen in de gemeente Aalten

6.1 Optimaal gebruik

6.1.1 Wat is de huidige situatie?

Binnensportvoorzieningen

De gemeentelijke binnensportaccommodaties worden in hoofdzaak gebruikt door (basis)scholen en sportverenigingen. Ze worden ook incidenteel gebruikt. Daarbij gaat het niet alleen om sport- en beweegactiviteiten. De GGD gebruikt de sporthallen bijvoorbeeld voor het periodiek geven van vaccinaties aan kinderen. Ook wordt een sporthal wel eens gebruikt voor het geven van een concert. Dat is mogelijk omdat er een speciale afdekvloer beschikbaar is die voor beide sporthallen gebruikt kan worden. Zo zijn er meer incidentele huurders die, naast sportverenigingen en onderwijs, gebruik maken van de voorzieningen. De bezettingsgraad van de binnensportaccommodaties is in de avonduren en weekenden hoog. Maar overdag is de bezettingsgraad aanzienlijk lager, met name tussen 14:00 en 17:00. Dit zijn voor zowel scholen als verenigingen incurante uren.

De Sporthal Stationshal vormt hierop een uitzondering. De gemeente Aalten heeft een serviceovereenkomst afgesloten met Schaersvoorde en verhuurt de hal enkel in de avonduren en de weekenden aan sportverenigingen. De bezettingsgraad is op die momenten hoog.

Het onderwijs speelt een belangrijke rol in de bezetting van binnensportlocaties. Door de wettelijke verplichting (sinds augustus 2023) om twee lesuren per week bewegingsonderwijs aan te bieden, is de vraag naar geschikte ruimte structureel. Dit heeft niet tot knelpunten geleid in de bezetting van de gemeentelijke sportaccommodaties. Indien scholen meer dan het aantal wettelijk verplichte lesuren gebruik willen maken van de accommodaties, is dat mogelijk.

Steeds meer inwoners sporten buiten het traditionele verenigingsverband. Wandel- en hardlooperoutes, beweegplekken en de openbare ruimte worden vaker gebruikt om te sporten en bewegen. Maar ook binnensportaccommodaties worden vaker gebruikt door bijvoorbeeld commerciële sportaanbieders en informele sportgroepen (bijvoorbeeld bootcamp en freerunning). Het gebruik van de sportvoorzieningen is dus niet alleen meer voorbehouden aan sportverenigingen. De huidige planning en verhuur van accommodaties is echter wel grotendeels gericht op (stimulering van) het verenigingsgebruik.

Commerciële en incidentele gebruikers ervaren in de praktijk dat het lastig is om toegang te krijgen tot gemeentelijke sportvoorzieningen op populaire momenten. Er is behoefte aan meer flexibele, laagdrempelige en open vormen van sportvoorzieningen.

Uit het behoefteonderzoek dat adviesbureau BMC in 2024 in opdracht van de gemeente Aalten uitvoerde, blijkt dat de binnensportvoorzieningen over het algemeen goed worden benut, vooral door het onderwijs en sportverenigingen. In de ochtenduren zijn de gymzalen vrijwel volledig bezet door bewegingsonderwijs. In de avonduren en weekenden maken sportverenigingen intensief gebruik van de beschikbare ruimte, waarbij sommige locaties zelfs piekdrukte ervaren, met name in de wintermaanden. Toch zijn er ook momenten van onderbenutting. Met name de middaguren tussen 14.00 en 17.00 uur worden structureel minder benut.

Voor de gemeentelijke binnensportvoorzieningen werkt de gemeente met planningssysteem Amis. Voorafgaand aan ieder nieuw sport- en schooljaar plannen de structurele gebruikers/sportverenigingen hun trainingen en (waar mogelijk) competitiewedstrijden in een online portal nadat de uren voor bewegingsonderwijs van de basisscholen ingepland staan. Gebruikers kunnen gedurende het seizoen zelf in de portal reserveringen wijzigen of annuleren en opties voor nieuwe reserveringen boeken. Huurders kunnen ook eerst overleggen met, en wijzigingen doorgeven aan het sporthalbeheer om de last voor verenigingen laag te houden en hen zo optimaal mogelijk te ondersteunen bij de planning.

Buitensportvoorzieningen

De buitensportvoorzieningen in de gemeente Aalten worden hoofdzakelijk gebruikt door verenigingen die hun thuisbasis hebben op deze voorzieningen. Enkele buitensportaccommodaties zijn in eigendom en beheer van de gemeente Aalten maar de meeste buitensportaccommodaties zijn geprivatiseerd. De verenigingen onderhouden en beheren dan zelf de velden en accommodaties. Dat heeft geleid tot meer betrokkenheid en autonomie van sportverenigingen. Het heeft er ook voor gezorgd dat er minder zicht is op het gebruik van de voorzieningen.

Voor wat betreft de bezetting vormt de gemeente Aalten geen uitzondering op het landelijke beeld. Namelijk, dat het gebruik van de buitensportvoorzieningen zich voornamelijk concentreert op doordeweekse avonden en in de weekenden tijdens het competitie seizoen.

Overdag en in de zomermaanden is er veel ruimte die onbenut blijft. Niet alle verenigingen staan open voor gedeeld gebruik, vanwege onderhoudsdruk, vrijwilligerscapaciteit of gebrek aan heldere afspraken. De ontwikkeling die bij de binnensport aan de orde is, is ook van toepassing op de buitensportvoorzieningen: hardlopen, bootcamp, wandelen en andere, vrije sportvormen vinden steeds minder in verenigingsverband plaats. De huidige inrichting en afspraken op de sportparken sluiten daar nog beperkt op aan.

Sportpark Zuid vormt een uitzondering op de hiervoor geschetste situatie. Door het multifunctionele karakter van het park en de beheerstructuur wordt daar al ingezet op een zo hoog mogelijke bezetting: flexibel gebruik, divers gebruik en ruimte voor nieuwe sport- en beweegvormen.

Ontwikkelingen

De toekomstige vraag naar sportvoorzieningen in de gemeente Aalten blijft naar verwachting stabiel, maar het gebruik verandert. De belangrijkste bepalende factor is het aantal leden van sportverenigingen, dat in de komende jaren vermoedelijk weinig zal groeien. Als gevolg van ontgroening en vergrijzing zien we een afnemend aantal jongeren en meer ouderen die behoefte hebben aan passend sport- en beweegaanbod. Tegelijkertijd kiezen jongeren en volwassenen steeds vaker voor meer individuele en flexibele sportvormen buiten de traditionele verenigingsstructuur.

Sportverenigingen verwachten over het algemeen geen sterke groei, maar richten zich op behoud van hun huidige ledenbestand. Vernieuwende sportvormen, zoals padel en andere trendsporten, kunnen lokaal wel leiden tot een toename van het gebruik van bepaalde voorzieningen. Het onderwijs verwacht overwegend stabiele leerlingenaantallen, met op enkele locaties een lichte groei.

De binnensportcapaciteit sluit over het algemeen goed aan op de huidige vraag, maar kent tijdelijke knelpunten in piekperiodes, zoals de wintermaanden of tijdens examens, wanneer zalen tijdelijk niet beschikbaar zijn. Dit maakt dat een goede planning en afstemming tussen gebruikers essentieel is.

Beheerders en exploitanten van sportaccommodaties zien eveneens een stabiele vraag. De nadruk ligt op duurzaam beheer, efficiënt gebruik en het waarborgen van de financiële haalbaarheid van voorzieningen. Het benutten van daluren, samenwerking tussen partijen en multifunctioneel gebruik worden gezien als manieren om de capaciteit beter te benutten.

6.1.2 Waar willen we naartoe?

De gemeente Aalten streeft naar een evenwichtige afstemming tussen de behoefte aan sportvoorzieningen en de beschikbare capaciteit. Daarbij in ogenschouw nemend dat de totale vraag naar sportaccommodaties in de komende jaren naar verwachting stabiel blijft, maar dat het gebruik ervan verandert. Ontwikkelingen zoals vergrijzing, ontgroening en de toename van individuele sportbeoefening vragen om een andere kijk op hoe, wanneer en door wie sportvoorzieningen worden gebruikt.

Er wordt ingezet op een zo optimaal mogelijke benutting van de sportvoorzieningen. Een belangrijk uitgangspunt daarbij is multifunctionaliteit. Sportaccommodaties worden zodanig ingericht dat ze geschikt zijn voor meerdere doelgroepen en uiteenlopende vormen van bewegen, of andersoortige (beweeg)activiteiten. Dit vergroot niet alleen de gebruiksmogelijkheden, maar versterkt ook de maatschappelijke waarde van de voorzieningen. Denk aan combinaties van sport met onderwijs, zorg, kinderopvang, jeugdactiviteiten en ontmoetingsplekken. Er moet voldoende flexibiliteit zijn om in te spelen op piekmomenten, veranderende demografie en maatschappelijke trends.

Het bevorderen van de multifunctionaliteit van voorzieningen, mag het aanbod van andere, nabijgelegen voorzieningen niet in de weg staan. Een sportpark vervult dus niet de functie van een gemeenschapshuis overeenkomstig de definitie volgens het beleidskader gemeenschapshuizen. Sportkantines mogen bovendien niet concurreren met reguliere horeca en dienen zich te houden aan de vigerende Drank- en horecaverordening Gemeente Aalten.

Er wordt in eerste instantie gekozen voor het herinrichten, aanpassen en verduurzamen van bestaande sportaccommodaties als dat nodig of wenselijk is. Door slim gebruik te maken van wat er al is, kan een grotere maatschappelijke impact gerealiseerd worden. Dit sluit aan op het gemeentelijk vastgoedbeleid waarin benadrukt wordt dat sportvoorzieningen een belangrijke rol spelen in de sociale samenhang en leefbaarheid van kleine kernen. Het vastgoedbeleid stuurt daarom op optimale benutting van sportaccommodaties, bijvoorbeeld door clustering of multifunctioneel gebruik van voorzieningen. Als zich kansen voordoen als gevolg van nieuwe ontwikkelingen in de gemeente, is nieuwbouw van sportaccommodaties te overwegen in combinatie met andere maatschappelijke functies en voorzieningen.

Vitale en toekomstbestendige sportparken

De gemeente Aalten heeft graag vitale en toekomstbestendige sportparken in haar gemeente. Onder een vitaal en toekomstbestendig park verstaat de gemeente volgende:

- Het sportpark is een ontmoetingsplek voor mensen (individueel of in verenigingsverband) voor sport- en/of beweegactiviteiten.
- Het sportpark wordt zowel maatschappelijk, als sportief goed benut door verschillende doelgroepen. Dit draagt positief bij aan de bezetting overdag en 's avonds.
- In overleg met eigenaars/ beheerders, gemeente en gebruikers wordt zoveel mogelijk openheid nagestreefd. Fiets- en wandelroutes lopen daar waar mogelijk en wenselijk door het park en er zijn sportvelden en -plekken die iedereen kan gebruiken.
- Naast de ruimtelijke inrichting is zowel het activiteiten aanbod als het draagvlak onder vrijwilligers op orde.
- Op het sportpark is er aandacht voor maatschappelijk verantwoord ondernemen en het aantrekken van diverse doelgroepen.
- Een sportpark waar alle kansen op het gebied van energiebesparing en de mogelijkheden voor het gebruik van duurzame energie zoveel mogelijk zijn benut. Daarnaast is er ook aandacht voor circulariteit, klimaatadaptatie en biodiversiteit.

Het is aan beheersstichtingen en verenigingen zelf om te bepalen of een sportpark voldoende geschikt is om een zogenaamd 'open sportpark' te zijn. De gemeente denkt mee over mogelijkheden, kansen en knelpunten. Financiële ondersteuning is alleen aan de orde als het binnen de geldende beleidskaders van het sport- en subsidiebeleid van de gemeente Aalten past.

6.1.3 Hoe gaan we dat doen?

Om sportvoorzieningen optimaal te benutten en hun maatschappelijke waarde te vergroten, wordt ingezet op een samenhangende beleidsaanpak die gericht is op samenwerking, flexibiliteit, innovatie en inclusiviteit:

Slimmer plannen en afstemmen

- Optimaliseren van het huidige planningssysteem voor de binnensportaccommodaties.
- Stimuleren van structurele afstemming tussen gebruikers van binnensportaccommodaties om het gebruik van zalen beter op elkaar af te stemmen en waar mogelijk te combineren.
- Opzetten van overlegstructuren voor gezamenlijke afstemming over planning en gebruik van binnensportaccommodaties.
- Ondersteunen van buitensportverenigingen die hun faciliteiten openstellen voor breder gebruik, met name lettend op daadwerkelijk gebruik van de sportzalen.

Benutten van daluren (tussen 14.00u en 17.00u)

- Gerichte samenwerking met Figulus Welzijn sport- en beweegactiviteiten structureel te organiseren in binnensportaccommodaties.
- Beschikbaar stellen van ruimte tegen gereduceerd tarief voor activiteiten in de daluren in binnensportaccommodaties.
- Ontwikkelen van een nieuwe invulling van de daluren, bijvoorbeeld via sportcoaches of open lessen.
- Open staan voor nieuwe sportaanbieders en informele sportgroepen.
- Stimuleren gebruikers van buitensportvoorzieningen om deze voorzieningen buiten reguliere gebruiksmomenten beschikbaar te stellen aan andere partijen.

Ruimte bieden aan flexibel en incidenteel gebruik

- Bij renovaties of op andere logische momenten, toepassen van aanpasbare elementen zoals mobiele wanden, slimme verlichting of flexibele opslagmogelijkheden.
- Beheer en planning organiseren die verschillende gebruikersgroepen eenvoudig toegang bieden.
- Ruimte voor alternatieve vormen van gebruik, zoals pop-up sportconcepten, vaccineren, concerten, optredens en zo meer.
- Stimuleren van initiatieven van inwoners.
- Incidenteel gebruik van buitensportvoorzieningen aanmoedigen in nauwe afstemming met de hoofdgebruikers.

Versterken van maatschappelijke inzetbaarheid

- Samenwerkingen met zorg- en welzijnspartijen voor beweegprogramma's en sociale activiteiten.
- Faciliteren van ontmoetingsactiviteiten buiten sporturen.
- Verbinding leggen met andere beleidsterreinen zoals gezondheid, welzijn en jeugd.

6.2. Kwaliteit

Omdat sportaccommodaties een substantieel deel van de gemeentelijke investeringen in sport vertegenwoordigen, is een zorgvuldig onderbouwd beleidskader noodzakelijk. De kwaliteit van sportvoorzieningen wordt geborgd wanneer besluiten worden genomen op basis van objectieve en actuele gegevens, zoals bezettingscijfers, demografische ontwikkelingen en trends in sport- en beweeggedrag. Daarnaast draagt het stimuleren van multifunctioneel gebruik bij aan een efficiënte inzet van voorzieningen en een bredere maatschappelijke meerwaarde. Duurzaamheid en toekomstbestendigheid vormen eveneens essentiële uitgangspunten: accommodaties moeten niet alleen voldoen aan de huidige eisen, maar ook voorbereid zijn op toekomstige ontwikkelingen en veranderende behoeften.

6.2.1 Wat is de huidige situatie?

De gemeente Aalten beschikt over een breed en gevarieerd aanbod aan sportvoorzieningen die een belangrijke rol spelen in het dagelijks leven van inwoners. Sporthallen, gymzalen, buitensportparken en informele beweegplekken worden gebruikt door scholen, verenigingen en recreatieve sporters. De betrokkenheid van sportverenigingen bij het beheer en onderhoud van accommodaties is groot. Veel voorzieningen liggen centraal in de kernen en zijn goed bereikbaar. Voor buitensportvoorzieningen geldt dat de basisvoorziening zoals deze omschreven wordt in de Adviesnota Toekomstbestendig Sportlandschap, het uitgangspunt is. Voor de binnensportvoorzieningen geldt dat de inventaris gebaseerd is op de lijst van de KVLO.

De afgelopen jaren zijn stappen gezet richting verduurzaming en modernisering van sportvoorzieningen. Ook wordt steeds vaker nagedacht over multifunctioneel gebruik van gebouwen en sportparken, waardoor sportvoorzieningen een bredere maatschappelijke functie krijgen. De kwaliteit van de binnensportaccommodaties wordt door scholen en verenigingen over het algemeen als voldoende of goed ervaren. Ook op gebied van hygiëne en bereikbaarheid is de score over het algemeen voldoende, soms ervaart men dat de hygiëne beter zou kunnen of dat de opslagcapaciteit te wensen overlaat. De schoonmaak van de gemeentelijke sportvoorzieningen is uitbesteed aan een gespecialiseerd bedrijf waarmee ook afspraken over de kwaliteit zijn gemaakt. Maar de belangrijkste knelpunten voor de binnensportaccommodaties liggen in de randvoorwaarden, zoals bereikbaarheid en parkeren.

Buitensportvoorzieningen zijn (meestal) in eigendom en beheer van gebruikers. De algehele tevredenheid van eigenaren en gebruikers over de kwaliteit van de voorzieningen is goed. De grootste aandachtspunten liggen niet op de sportvoorziening zelf, maar aan de rand daarvan: dit zit met name in de toegankelijkheid en bereikbaarheid van de voorziening. Volgens respondenten zijn toegangswegen onvoldoende bereikbaar of veilig en ontbreekt het aan voldoende parkeergelegenheid op piekmomenten.

Er is geen duidelijk beleidskader voor nieuwe wensen van gebruikers (met name sportverenigingen) ten aanzien van de sportvoorzieningen. Wensen kunnen bijvoorbeeld gaan over uitbreiding, aanpassing, nieuwbouw of verplaatsing van voorzieningen. In de Adviesnota Toekomstbestendig Sportlandschap zijn hierover verschillende uitgangspunten opgenomen.

6.2.2. Waar willen we naar toe?

Voor het veilig beoefenen van sport in de gemeente Aalten, moeten sportaccommodaties voldoen aan hoge kwaliteitsnormen. Sportaccommodaties worden goed onderhouden zodat ze veilig, functioneel en toegankelijk zijn voor alle gebruikers. Sportaccommodaties moeten in de eerste plaats voldoen aan de basisbehoeften van een breed publiek zoals recreatieve sporters, scholen en (sport)verenigingen. Dit betekent dat de kwaliteit van sportvoorzieningen moet aansluiten bij de eisen van de meerderheid van de gebruikers, waarbij veiligheid, toegankelijkheid, functionaliteit, bereikbaarheid en duurzaamheid voorop staan. De nadruk ligt op de breedtesport. Topsport is welkom, maar specifieke investeringen voor topsport vinden niet plaats. Wel worden kwalitatief goede basisfaciliteiten geboden waar talent zich kan ontwikkelen.

Naast het (groot)onderhoud zoals opgenomen in het Duurzaam Meerjaren Onderhoudsplan (DMJOP), zijn er op korte termijn (binnen nu en vier jaar) geen gemeentelijke accommodaties die aan volledige vervanging toe zijn. Echter, als nieuwe ontwikkelingen zorgen voor nieuwe kansen voor sportvoorzieningen, moeten deze worden onderzocht. Denk aan de bouw van een maatschappelijke voorziening of een school waarbij een combinatie met sport zorgt voor meer mogelijkheden en multifunctionaliteit.

Om eenduidig te kunnen reageren op verzoeken van verenigingen over uitbreiding, aanpassing of verplaatsing van sportvoorzieningen, moeten uitgangspunten worden geformuleerd aan de hand waarvan dergelijke verzoeken kunnen worden getoetst.

6.2.3. Hoe gaan we dat doen?

- Initiatieven om te komen tot aanpassing, uitbreiding of verplaatsing van gemeentelijke sportvoorzieningen worden op basis van een gedegen analyse beoordeeld. In deze analyse wordt gekeken naar demografische ontwikkelingen, bezettingsgraad, het brede sport(voorzieningen)beleid en andere, relevante lokale ontwikkelingen ten aanzien van gemeentelijk vastgoed. Ook worden de richtlijnen van NOC*NSF en de VSG-norm ten aanzien van (multifunctioneel) gebruik, bezetting en technische vereisten, gebruikt om te komen tot een goede beoordeling van het initiatief. Wanneer er op basis van de analyse geen noodzaak tot aanpassing of uitbreiding is, dan is dat alsnog mogelijk als een vereniging voor dat deel een kostendekkende vergoeding betaalt en een duurzame financiële onderbouwing kan overleggen. Wanneer blijkt dat de capaciteit echt niet passend is, kan de gemeente bijdragen aan wat de gemeente ziet als basisvoorziening voor de betreffende sportlocatie.
- Als verenigingen met een eigen accommodatie verbouwings- en/of verduurzamingsplannen hebben, kan ondersteuning door garantstelling vanuit de gemeente zeer helpend zijn i.v.m. een lager rentepercentage. De gemeente gaat de mogelijkheid onderzoeken om aan te sluiten op de systematiek van Stichting Waarborgfonds Sport (hierna SWS). Het aansluiten bij SWS versterkt de financiële positie en vergroot de investeringsmogelijkheden van lokale sportverenigingen wat bijdraagt aan de (breedte)sportinfrastructuur in de gemeente. SWS is een landelijk opererende, onafhankelijke stichting die borgstellingen verstrekt zodat sportverenigingen bancaire leningen kunnen verkrijgen voor de aanleg, bouw, uitbreiding, renovatie, verduurzaming of aankoop van sportaccommodaties. Een traject dat zonder borgstelling vaak moeilijk of onmogelijk is vanwege gebrek aan zekerheid voor kredietverstrekkers. Bij kredietverstrekkingen tot € 100.000 staat SWS volledig garant, boven de € 100.000 staat de gemeente voor 50% van het bedrag garant.
- Er wordt ingezet op het geleidelijk verduurzamen van de gemeentelijke sportvoorzieningen. Maatregelen zoals het verbeteren van isolatie, het plaatsen van zonnepanelen en het vervangen van installaties worden stapsgewijs uitgevoerd en op logische momenten zoals bij het uitvoeren van groot onderhoud.
- Er wordt een MJOP voor de sportinventaris van alle gemeentelijke sporthallen opgesteld om zo meer inzicht te krijgen in de kwaliteit van de inventaris en het nodige onderhoudsbudget op de lange termijn.
- Ontwikkelingen die kansen bieden voor het optimaliseren van de kwaliteit van de sportvoorzieningen, worden benut. Dat wil zeggen dat er vanuit sportvoorzieningenbeleid moet worden aangehaakt bij diverse ontwikkelingen die in de gemeente plaatsvinden ten aanzien van maatschappelijk vastgoed, bijvoorbeeld ontwikkelingen die voortkomen uit het IHP-onderwijshuisvesting.

6.3 Toegankelijkheid

6.3.1. Wat is de huidige situatie?

Sportvoorzieningen in de gemeente Aalten zijn in de basis goed bereikbaar (ook voor mensen met een beperking) en liggen verspreid binnen de gemeente. Toegankelijkheid gaat echter verder dan fysieke bereikbaarheid, het gaat ook over sociale aspecten zoals leeftijd, achtergrond, sociaaleconomische positie, gender of beperking. Via het platform 'Uniek Sporten' en initiatieven van de sportverenigingen zelf, krijgen inwoners met een lichamelijke beperking ondersteuning om een passende sport te vinden. Ook in beleid is toegankelijkheid verankerd: de Adviesnota Toekomstbestendig Sportlandschap richt zich op diversiteit, veiligheid en samenwerking met verenigingen, zodat sportaanbod aansluit bij verschillende behoeften. Financiële toegankelijkheid blijft een aandachtspunt, waarbij wordt ingezet op reguleringen en samenwerkingen om contributies en deelnamekosten voor iedereen beheersbaar te houden. In de gemeente Aalten zijn voor inwoners met een smalle beurs financiële tegemoetkomingen mogelijk via de Meedoenregeling en het Jeugdfonds Sport en Cultuur. Voor het behalen van zwemdiploma A+ B is een tegemoetkoming via de bijzondere bijstand mogelijk.

Voor sportaccommodaties gelden in Nederland de algemene toegankelijkheidseisen uit het Bouwbesluit, dat inmiddels is opgegaan in het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). Deze regels richten zich voornamelijk op nieuwbouw en hebben betrekking op bruikbaarheid en rolstoeltoegankelijkheid, zoals voldoende doorgangen en aangepaste sanitaire voorzieningen. Voor bestaande gebouwen gelden geen wettelijke verplichtingen, waardoor toegankelijkheid vaak afhankelijk is van vrijwillige aanpassingen of gemeentelijk beleid. Het Bouwbesluit verwijst naar richtlijnen zoals het Handboek voor Toegankelijkheid en NEN-normen, maar deze zijn niet verplicht. Daarmee bieden de landelijke normen een basis, maar geen volledige garantie voor integrale toegankelijkheid van sportvoorzieningen.

Uit het behoefteonderzoek naar sportvoorzieningen in de gemeente Aalten uit 2024, blijkt dat gebruikers van de gemeentelijke binnensportaccommodaties de toegankelijkheid van de voorzieningen waarderen als 'voldoende' tot 'goed'.

Ook blijkt uit dit onderzoek dat respondenten de toegankelijkheid van buitensportvoorzieningen vaker waarderen als 'matig' dan 'voldoende'. Dit heeft bij de voetbalaccommodaties te maken met de parkeersituatie. Op piekmomenten in het weekend zijn er structureel te weinig parkeerplaatsen voor alle leden en bezoekers. Dit leidt soms tot onveilige verkeersomstandigheden volgens de sportverenigingen. Ook onverharde wegen (in de winter en herfst slecht berijdbaar) rond de accommodaties leiden tot een gevoel van minder toegankelijkheid van de accommodaties.

6.3.2 Waar willen we naartoe?

Fysieke toegankelijkheid van sportvoorzieningen gaat ook om een bereikbare en veilige omgeving daaromheen. Goede fiets- en wandelroutes, logische verbindingen met de woonkernen en voldoende mogelijkheden om fietsen te stallen, dragen bij aan een laagdrempelige deelname aan sport en bewegen. De gemeente stimuleert actief vervoer naar sportvoorzieningen en zorgt ervoor dat sportlocaties goed verbonden zijn met hun omgeving, zodat inwoners van alle leeftijden en met uiteenlopende mobiliteitsniveaus deze veilig kunnen bereiken.

Een brede toegankelijkheid van sport- en beweegvoorzieningen draagt bij aan gelijke kansen voor alle inwoners. Dit gaat verder dan fysieke bereikbaarheid en toegankelijkheid. Het omvat ook sociale, financiële en culturele aspecten. Sport en bewegen zijn niet alleen een middel om gezondheid en vitaliteit te bevorderen, maar ook om ontmoeting, participatie en inclusie te stimuleren.

Als accommodaties toegankelijk zijn voor mensen met een beperking, voor verschillende leeftijdsgroepen en voor inwoners met uiteenlopende achtergronden, versterkt dit de sociale samenhang en het gevoel van betrokkenheid bij de gemeenschap. Daarnaast sluit brede toegankelijkheid aan bij landelijke ambities zoals het VN-verdrag Handicap en het Nationaal Sportakkoord, waarin inclusie en gelijke kansen centraal staan. Dit past bovendien naadloos bij het Achterhoekse naoberschap: niemand valt buiten de boot en iedereen heeft een plek in de gemeenschap.

Sportvoorzieningen in de gemeente Aalten zijn:

- Fysiek toegankelijk voor iedereen, ook voor mensen met een beperking of mensen met verminderde mobiliteit;
- Financieel bereikbaar, zodat niemand vanwege kosten wordt buitengesloten;
- Sociaal toegankelijk: dat betekent dat er een 'welkom' klimaat bij verenigingen is, laagdrempeligheid van initiatieven, aandacht voor diversiteit en sociale veiligheid;
- Ruimtelijk goed verspreid, zodat in de hele gemeente mogelijkheden zijn om dichtbij huis te sporten of te bewegen.

Sport en bewegen is een middel voor het bevorderen van sociale cohesie en het versterken van de gezondheid en het welzijn van inwoners. Een toegankelijke sportvoorziening is daarom een belangrijk fundament van het sportbeleid.

6.3.3 Hoe gaan we dat doen?

- De toegankelijkheid van gemeentelijke sportvoorzieningen wordt getoetst en in kaart gebracht. Dat gebeurt in samenwerking met de nog aan te stellen adviseur inclusie van de gemeente Aalten. De toets richt zich niet alleen op fysieke toegankelijkheid, maar ook op sociale en praktische aspecten. Het gaat om het creëren van een cultuur waarin verschillen worden erkend en iedereen kan deelnemen. Eventuele wenselijke aanpassingen worden zoveel mogelijk gerealiseerd op natuurlijke momenten, bijvoorbeeld tijdens renovaties of onderhoudswerkzaamheden. Op deze manier wordt toegankelijkheid structureel meegenomen in de reguliere beheer- en onderhoudscyclus. Geprivatiseerde sportvoorzieningen worden, in overleg met de eigenaren, meegenomen in de toets. De gemeente is echter niet verantwoordelijk voor het realiseren van geadviseerde aanpassingen. De gemeente denkt, op verzoek, wel mee in het zoeken naar mogelijkheden voor de realisatie.
- Bij eventuele nieuwbouw of bij grootschalige renovaties van gemeentelijke sportvoorzieningen sluit de gemeente aan bij de uitgangspunten van het VN-Verdrag Handicap en bij de richtlijnen uit de publicatie Richtlijnen Toegankelijkheid Indoor Sportaccommodaties van Stichting Onbeperkt Sportief, deze worden ook onderkend en gestimuleerd door NOC*NSF. Deze richtlijnen bieden handvatten voor een inclusieve inrichting van sportaccommodaties, zoals aangepaste kleedruimtes, goede bewegwijzering en voldoende ruimte voor rolstoelgebruikers.
- Er worden infrastructurale maatregelen in de directe omgeving van sportvoorzieningen (zowel gemeentelijk als geprivatiseerd) genomen om de verkeersveiligheid te verbeteren.
- Gebrek aan financiën mag in de gemeente Aalten geen reden zijn om niet te sporten en bewegen. Door zorg te dragen voor kwalitatief goede sportvoorzieningen, wordt geborgd dat iedereen kan sporten. De sportvoorzieningen worden tegen betaalbare tarieven aangeboden aan sport- en beweegaanbieders die daardoor in staat gesteld worden betaalbaar aanbod te ontwikkelen voor alle doelgroepen. Voor inwoners voor wie de kosten dan nog steeds een drempel zijn, zijn er regelingen zoals het Jeugdfonds Sport en Cultuur, de Meedoenregeling en Bijzondere Bijstand.
- Er wordt gezorgd voor duidelijke en toegankelijke informatievoorziening, zodat inwoners weten waar zij terecht kunnen voor sport- en beweegactiviteiten, inclusief mogelijkheden voor ondersteuning bij beperkingen of financiële hulp. Hiermee wordt voorkomen dat onbekendheid met het aanbod of de kosten, deelname in de weg staan.

6.4 Onderhoud en beheer

Als eigenaar van de meeste binnensportaccommodaties in de gemeente, heeft de gemeente een belangrijke verantwoordelijkheid ten aanzien van onderhoud en beheer. Het uitvoeren van het benodigde onderhoud is essentieel om te zorgen voor een veilige en functionele omgeving waar sport en bewegen optimaal kunnen plaatsvinden. Goed onderhoud en beheer van sportaccommodaties zorgt ervoor dat ze toegankelijk blijven voor alle inwoners van de gemeente en bijdragen aan een gezonde en actieve leefstijl.

6.4.1 Wat is de huidige situatie?

Situatie binnensportvoorzieningen

Met het oog op de wettelijke verplichting van de gemeente om ruimte voor bewegingsonderwijs te faciliteren en om uitgangspunten voor gebruik, kwaliteit, tarieven en beheer te kunnen waarborgen, worden gemeentelijke accommodaties geëxploiteerd door de gemeente zelf (zonder winst oogmerk). Het beheer en onderhoud van de binnensportaccommodaties ligt bij de gemeente. De gemeente zorgt voor regulier onderhoud, inspecties, schoonmaak en een veilig toegangssysteem. De kwaliteitsnormen van NOC*NSF en de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG) worden daarbij gehanteerd.

De inventaris voor het bewegingsonderwijs is gebaseerd op de aanbevolen lijst met sport- en beweegmiddelen van de Koninklijke Vereniging voor Lichamelijke Opvoeding (KVLO). In samenspraak met het bewegingsonderwijs, wordt bepaald wat wel en niet nodig is van deze lijst. De gemeente laat jaarlijks de sportinventaris van gemeentelijke binnensport-accommodaties en van accommodaties waar de gemeente verantwoordelijk is voor het onderhoud, keuren volgens geldende Europese normen. Afgekeurde toestellen worden zo snel mogelijk gerepareerd en indien nodig vervangen.

De gemeente laat in het kader van tijdefficiëntie en kostenbesparing voor verenigingen, bij de jaarlijkse inspecties ook materiaal in de sporthallen keuren dat eigendom is van sportverenigingen zelf. Als toestellen afgekeurd worden, moet de betreffende vereniging het materiaal binnen 3 maanden repareren, vervangen of verwijderen.

In 2024 is een transformatie van het beheer van de binnensportvoorzieningen Eurohal, Aladnahal en gymzaal 't Grachthuys in gang gezet. Doel hiervan is een meer toekomstbestendig beheer van de binnensportvoorzieningen. Er is een sleutelsysteem geïntroduceerd waarbij structurele en incidentele huurders van de Eurohal en de Aladnahal zichzelf met een tag toegang kunnen verlenen tot het gebouw. Daarnaast is de schoonmaak uitbesteed aan een derde partij. Voor de gymzalen (al dan niet in beheer zijn van de gemeente Aalten) geldt dat deze worden geopend en gesloten met een sleutel. Structurele gebruikers hebben een sleutel om zich toegang tot de betreffende accommodatie te verschaffen.

De binnensportvoorzieningen worden verhuurd per uur. Voor de huur van de binnensportvoorzieningen gelden verschillende tarieven (zie hoofdstuk 6.7) die sinds 1 augustus 2025 gelden. Deze tarieven zijn voor het gebruik van de sportvoorziening, inclusief het gebruik van de aanwezige sportinventaris, het sanitair, kleedkamers en gas, water en licht. Welke kwaliteit de huurder mag verwachten, is aan de orde gekomen in hoofdstuk 6.2. De huurvoorwaarden zijn in 2025 herijkt om beter aan te sluiten op de nieuwe situatie waarbij er geen sprake is van permanent beheer van de sportvoorzieningen.

Situatie gemeentelijke buitensportvoorzieningen

In de gemeente Aalten zijn de meeste buitensportvoorzieningen geprivatiseerd. Maar er zijn ook nog buitensportvoorzieningen die in eigendom en beheer van de gemeente zijn. De gemeente biedt in deze gevallen basisvoorzieningen aan die noodzakelijk zijn voor het uitoefenen van de sport op amateurniveau. Hiervoor betalen de sportverenigingen een jaarlijkse huur. De basis omvat:

- Veilige en toegankelijke (natuurgras)sportvelden inclusief eventuele doelen en ballenvangers (onderhoud en vervanging);
- Regelmatig onderhoud van de velden, het groen binnen een afstand van 2 meter om de velden en lichtmasten.

Omdat natuurgrasvelden een lagere milieubelasting hebben en minder complex zijn in aanleg en onderhoud dan kunstgras, kiest de gemeente in beginsel voor het aanbieden van natuurgras als basisvoorziening voor de amateursport.

Kunstgrasvelden zijn minder duurzaam door het materiaalgebruik, de hogere milieubelasting bij productie, het energieverbruik voor onderhoud en de uitdagingen rondom recycling en afvoer. Aanleg van kunstgras is onder andere een oplossing wanneer er sprake is van ruimtegebrek. Kunstgras heeft namelijk een veel grotere bespelingscapaciteit. In eerste instantie lijkt er in de gemeente Aalten geen sprake te zijn van ruimtegebrek, aangezien alle voetbalverenigingen over voldoende velden beschikken voor hun leden. Bij groei van het ledenaantal is uitbreiding echter bij geen van de voetbalverenigingen mogelijk. In dat opzicht kan er wel sprake zijn van ruimtegebrek. De gemeente Aalten werkt daarom in principe niet actief mee aan de aanleg van kunstgrasvelden als gemeentelijke voorziening wanneer er ruimtelijk geen noodzaak is.

Tegelijkertijd is kunstgras voor sommige sporten inmiddels gemeengoed geworden, ook als er geen sprake is van ruimtegebrek. De gemeente biedt ruimte voor initiatieven waarbij clubs zelf kiezen voor kunstgras en dit ook volledig zelf kunnen financieren. In die gevallen stelt de gemeente als voorwaarde dat wordt gekozen voor een zo duurzaam mogelijke uitvoering, met name via een natuurlijke infill.

Het groenonderhoud van de niet geprivatiseerde buitensportvoorzieningen is uitbesteed aan een professionele derde partij. Er is periodiek overleg tussen de verenigingen, de gemeente Aalten en de onderhoudspartij over de staat van de groenvoorzieningen.

De realisatie van kleedkamers en sanitaire voorzieningen bij gemeentelijke buitensportvoorzieningen wordt mogelijk gemaakt via gemeentelijke investeringssubsidies, maar het eigenaarschap en dus de verantwoordelijkheid voor het onderhoud en beheer hiervan liggen bij verenigingen of beheerstichtingen middels recht van erfpacht en opstal.

Als een vereniging wensen heeft die verder gaan dan de gestelde basisvoorzieningen, zoals specifieke materialen, een sportkantine, hybride- of kunstgrasvelden of extra trainingsruimten, dan wordt in principe tot privatisering overgegaan. Wanneer de gemeente kansen of economisch voordeel ziet voor de openbare ruimte in relatie tot sportparken, behoudt zij wel het recht om af te wijken van privatisering.

Als een nieuw op te richten vereniging aanspraak wil maken op (nieuwe) basisvoorzieningen en de mogelijkheid voor een investeringssubsidie, wordt eerst samen met de betreffende vereniging gekeken of de voorgenomen activiteiten in een nog niet vervulde sportbehoefte voorzien en voldoende levensvatbaar is. Vervolgens wordt er gekeken of de activiteiten passen binnen het bestaande sportaanbod alvorens de keuze gemaakt wordt voor realisatie van nieuwe accommodaties of ruimten.

Buitensportvoorzieningen staan, geprivatiseerd of niet, altijd op grond die eigendom is van de gemeente. Deze eigendomssituatie wordt gehandhaafd om het behoud van sportvoorzieningen in de gemeente Aalten te kunnen waarborgen.

Geprivatiseerde buitensportverenigingen

Onder privatisering verstaat de gemeente Aalten 'het overdragen van beheer, onderhoud en vervanging van een sportvoorziening aan een vereniging of beheerstichting'. Het overgaan tot privatisering is in principe een eenmalige keuze voor de vereniging: zij kiest ervoor om deze extra voorzieningen zelfstandig te beheren en financieren, zonder structurele gemeentelijke bijdragen. De kaders voor privatisering zijn:

- Er wordt een objectieve maatschappelijke businesscase opgesteld die de basis vormt voor de beslissing om te privatiseren, liefst door/met behulp van een onafhankelijke deskundige externe partij. Deze businesscase beoordeelt de maatschappelijke meerwaarde, de financiële haalbaarheid en de duurzaamheid van de plannen.
- In de op te stellen overdracht wordt een voorkeursrecht of optie tot koop opgenomen zodat voorzieningen bij faillissement kunnen terugvallen aan de gemeente.
- In de afgelopen jaren zijn op deze manier verschillende sportparken zoals Sportpark Zuid, 't Welink van FC Dinxperlo en Vilekamp van AZSV geprivatiseerd.

Voetbalverenigingen die in het verleden hebben gekozen voor de aanleg van kunstgras sportvelden zijn, zoals de voorwaarden in het voorgaande laten zien, geprivatiseerd. In bijzondere gevallen is maatwerk mogelijk, bijvoorbeeld indien verhuizingen noodzakelijk zijn op initiatief van de gemeente.

Geprivatiseerde verenigingen ervaren in toenemende mate knelpunten met betrekking tot onderhoud en de exploitatie van de kunstgras sportvelden. Stijgende prijzen zorgen ervoor dat verenigingen en beheerstichtingen meer moeite hebben met het reserveren van middelen voor onderhoud en renovatie.

6.4.2 Waar willen we naartoe?

Binnensportvoorzieningen

Het regulier onderhoud van de binnensportaccommodaties wordt uitgevoerd op een niveau waarbij de kwaliteit van de accommodaties geborgd is. Het onderhoud wordt uitgevoerd aan de hand van het Duurzaam Meerjaren Onderhoudsplan (DMJOP) dat gebaseerd is op de uitvoeringsagenda van het gemeentelijk vastgoedbeleid. Dit onderhoud wordt zo veel mogelijk uitgevoerd op natuurlijke momenten, hierbij wordt rekening gehouden met de toegankelijkheid van voorzieningen. De financiële consequenties zijn onderdeel van het DMJOP.

De wijze van beheer van sportvoorzieningen is veranderd. Waar vroeger sprake was van permanent beheer, met een beheerder die gedurende de gehele openingstijden fysiek aanwezig was, is er tegenwoordig steeds vaker een verschuiving naar hybride beheer. Bij permanent beheer lag de nadruk op dagelijkse aanwezigheid en uitvoerende taken. De beheerder opende en sloot de accommodatie, hield toezicht tijdens gebruik, ondersteunde bij het klaarzetten van materialen en fungeerde als aanspreekpunt voor gebruikers. Dit model bood veel direct contact en sociale binding. Het hybride model combineert fysieke aanwezigheid op piekmomenten met digitale en organisatorische ondersteuning op afstand. Taken zoals reserveringen, toegang en toezicht worden steeds vaker ondersteund door digitale systemen, terwijl gebruikers meer eigen verantwoordelijkheid krijgen voor het gebruik van de accommodatie. De beheerder blijft echter van essentieel belang voor een goed beheer van de sportaccommodaties. De beheerder vervult in dit model een coördinerende rol: aanwezig bij drukke momenten of evenementen, bereikbaar voor storingen, aanspreekpunt voor gebruikers, verantwoordelijk voor het beantwoorden van email en vragen en specifieke taken op bepaalde tijden. Dit leidt tot een efficiëntere inzet van personeel en middelen, maar vraagt ook om duidelijke afspraken met gebruikers over verantwoordelijkheden en zelfredzaamheid. De overgang naar hybride beheer sluit aan bij bredere ontwikkelingen in gemeentelijk vastgoedbeheer: kostenbeheersing, digitalisering en duurzaamheid. Vooralsnog wordt niet afgeweken van de ingezette koers. Maar het is wel heel belangrijk om in contact te blijven met gebruikers over eventuele verbeteringen. De gemeente Aalten staat open voor signalen ten aanzien van het optimaliseren van de ingezette koers en verkent graag samen de mogelijkheden.

Buitensportvoorzieningen

Bij de gemeentelijke buitensportvoorzieningen staat de gemeente aan de lat voor het beheer en onderhoud van de voorziening. Dit wordt altijd in goed overleg gedaan met de vereniging die de accommodatie huurt.

De meeste buitensportaccommodaties zijn geprivatiseerd en in beheer en eigendom van beheersstichtingen. Gezien de stijgende kosten van onderhoud, beheer en vervanging van voorzieningen, toenemende complexiteit in wet- en regelgeving en tegelijkertijd een afname van vrijwilligerscapaciteit, wordt de druk op sportverenigingen groter. De gemeente ziet deze ontwikkelingen en ondersteunt verenigingen en beheersstichtingen door bijvoorbeeld het delen van kennis, het geven van advies, ondersteuning bij subsidiewerving of financiële garantstellingen. Regeldruk kan worden verminderd door, waar mogelijk, eenvoudige procedures en duidelijke gebruiksovereenkomsten. Uiteraard altijd binnen de wettelijk gestelde kaders.

Gestreefd wordt naar een situatie waarin:

- Onderhoud en inspecties structureel en planmatig plaatsvinden, zowel bij binnen- als buitensportvoorzieningen, met duidelijke afspraken over verantwoordelijkheden en uitvoering;
- Voorzieningen duurzaam en toekomstbestendig worden geëxploiteerd, met aandacht voor energieverbruik, materiaalkeuze, toegankelijkheid en multifunctioneel gebruik;
- De maatschappelijke rol van sportverenigingen wordt gestimuleerd;
- Beheer en verantwoordelijkheid zoveel mogelijk bij gebruikers, verenigingen of beheersstichtingen ligt, waar dit doelmatig en haalbaar is, en altijd binnen heldere gemeentelijke kaders;
- De gemeente haar rol als regisseur en toezichthouder goed kan vervullen, met voldoende inzicht in de staat, het gebruik en de levensduur van accommodaties, ook wanneer beheer is geprivatiseerd of wordt gedeeld;
- Een gezond financieel evenwicht ontstaat tussen kosten, bijdragen van gebruikers, inzet van vrijwilligers en gemeentelijke investeringen, zodat voorzieningen op lange termijn overeind blijven.

6.4.3 Hoe gaan we dat doen?

- Actueel houden van de meerjarenonderhoudsplannen voor alle gemeentelijke sportvoorzieningen.
- Er wordt geleidelijk gebouwd aan een centrale technische dienst, die bereikbaar is voor alle gemeentelijke sportvoorzieningen, beschikt over specialistische kennis van sportinventaris en periodiek toezicht houdt op kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid. Deze dienst ondersteunt en versterkt de inzet van huidige beheerders;
- Versterking van het hybride beheer, waarbij de inzet van beheerders nog steeds van belang is. Fysieke aanwezigheid op piekmomenten wordt gecombineerd met digitale ondersteuning. Dit kan alleen goed functioneren wanneer randvoorwaarden zoals duidelijke afspraken, werkende systemen, heldere kaders en een eenduidige taakverdeling goed zijn georganiseerd. Door deze basis te verbeteren, kan de ingezette koers voortgezet worden én blijft de waardevolle ervaring van huidige beheerders optimaal benut;

- Optimalisatie van het sleutelsysteem en toegangsbeheer, zodat zowel vaste als incidentele gebruikers op een veilige en gecontroleerde manier toegang hebben, passend bij de ontwikkeling naar hybride beheer.
- Wanneer sportverenigingen met een eigen accommodatie groot onderhoud willen uitvoeren, kan de gemeente hen ondersteunen via een borgstelling in samenwerking met Stichting Waarborgfonds Sport (SWS). Deze mogelijkheid via het SWS wordt onderzocht.

6.5 Duurzaamheid

6.5.1 Wat is de huidige situatie?

Verduurzaming van gemeentelijke sportaccommodaties maakt onderdeel uit van het bredere gemeentelijke vastgoedbeleid. Dat beleid richt zich op energie-efficiëntie, circulair bouwen en klimaatadaptatie, gekoppeld aan onderhoudsmomenten via het Duurzaam Meerjaren Onderhoudsplan (DMJOP). Voor binnensportaccommodaties, die in eigendom van de gemeente zijn, ligt de verantwoordelijkheid volledig bij de gemeente. Bij buitensportaccommodaties, waar verenigingen vaak eigenaar of beheerder zijn, ondersteunt de gemeente met kennis en advies.

De verduurzaming van gemeentelijk vastgoed is een proces van de lange adem. De gemeente sluit aan op de landelijke klimaatdoelstellingen en het akkoord van Groenlo 3.0. De ambitie is om in 2050 te beschikken over een energieneutraal en aardgasvrij gemeentelijk vastgoedbestand en te komen tot een volledig CO₂ neutrale vastgoedportefeuille.

6.5.2 Waar willen we naar toe?

Sportvoorzieningen kunnen bijdragen aan een duurzame en gezonde leefomgeving. Dat betekent energiezuinige en toekomstbestendige sportaccommodaties, waarin ook aandacht is voor klimaatadaptatie en circulair gebruik van materialen. Duurzaamheid is namelijk niet alleen een technische opgave, maar ook een maatschappelijke. Sportvoorzieningen moeten veilig, gezond en betaalbaar blijven, zodat ze op lange termijn hun functie behouden.

Bij het maken van verduurzamingskeuzes wordt nadrukkelijk gekeken naar de levensduur van een sportvoorziening en de intensiteit van het gebruik. Belangrijk uitgangspunt bij het verduurzamen is om maatregelen zoveel mogelijk op natuurlijke vervangingsmomenten toe te passen om onnodige afschrijvingen te voorkomen. Gebouwen die veel worden bezocht of een belangrijke maatschappelijke functie vervullen, krijgen hierbij extra aandacht. Duurzaamheidsinvesteringen worden afgewogen op basis van proportionaliteit en terugverdiëntijd, zodat middelen doelmatig worden ingezet.

6.5.3 Hoe gaan we dat doen?

- De maatregelen en planning voor verduurzaming van gemeentelijke (sport)accommodaties zijn vastgelegd in de uitvoeringsagenda van het gemeentelijk vastgoedbeleid. In het DMJOP worden planning en werkzaamheden op gedetailleerd niveau weergegeven.
- Verenigingen en gebruikers worden gezien als belangrijke partners in het verduurzamingsproces. Samenwerking richt zich op bewustwording, het delen van kennis en het benutten van subsidiemogelijkheden.
- Voor het verduurzamen van sportaccommodaties kunnen sportverenigingen en beheerstichtingen gebruikmaken van de Stimuleringslening duurzame maatregelen non-profitorganisaties. Deze lening is bedoeld voor eigenaren van maatschappelijk vastgoed, zoals sportverenigingen, scholen en stichtingen, en wordt uitgevoerd via het Energieloket. Daarnaast is er een subsidieregeling voor de afsluitkosten van deze lening door de gemeente Aalten vastgesteld. Hiermee worden organisaties die willen investeren in energiezuinige en duurzame maatregelen in hun accommodaties ondersteund.
- Bij het onderhoud en de ontwikkeling van gemeentelijke sportaccommodaties wordt waar mogelijk aangesloten bij de gemeentelijke ambities op het gebied van duurzaamheid en SROI. Dit omvat energiebesparende maatregelen, het gebruik van duurzame materialen, en het bevorderen van een circulaire economie.

6.6 Huurtarieven

Het beschikbaar stellen en onderhouden van gemeentelijke sportvoorzieningen brengt aanzienlijke kosten met zich mee. Om deze kosten deels te dekken, betaalt iedere gebruiker van de binnensportvoorzieningen en enkele buitensportvoorzieningen een huurtarief aan de gemeente Aalten.

6.6.1 Wat is de huidige situatie?

Binnensport

In de gemeente Aalten worden verschillende binnensportvoorzieningen verhuurd door de gemeente aan verenigingen, onderwijs en andersoortige gebruikers. Het gaat om de volgende locaties:

Kern	Voorziening	Afmeting	Kenmerken
Aalten	Sporthal Stationsplein	Sporthal	Drie zaaldelen
Aalten	Aladnahal	Sporthal	Drie zaaldelen
Aalten	Dalweg	Sporthal	Niet deelbaar
Bredevoort	't Grachthuys	Sporthal	Niet deelbaar
Dinxperlo	Eurohal	Sporthal	Drie zaaldelen
Dinxperlo	Duplo	Gymzaal	Niet deelbaar

De binnensportvoorzieningen worden verhuurd per hele en halve uren met een minimum van een uur. De actuele tarieven zijn te raadplegen op de website van de gemeente Aalten.

Deze tarieven zijn inclusief het gebruik van de aanwezige sportinventaris, het sanitair, kleedkamers en gas, water en licht. Deze tarieven worden ieder kalenderjaar per 1 augustus geïndexeerd op basis van de CBS-Consumenten Prijs Index (CPI) Alle huishoudens. De tarieven zijn voor het laatst herijkt tijdens het proces om te komen tot de 'Nota huurtarieven in de sport 2007'. Binnensportverenigingen huren de accommodaties per uur, zijn vrij in het aantal te huren uren en hebben alleen tijdens de gehuurde uren de beschikking over de accommodatie.

Bij het beoordelen van aanvragen gelden de volgende prioriteiten:

- (Sport)evenementen/jubilea van Aaltense verenigingen gaan voor overig gebruik;
- Tijdens de schooltijden hebben scholen voorrang op het overige gebruik;
- De door de gemeente Aalten gesubsidieerde zaalsportverenigingen hebben voorrang op overige gebruikers;
- Van maandag tot en met donderdag gaan trainingstijden van seizoensgebruikers voor overig gebruik;
- Van vrijdag tot en met zondag gaan competitiewedstrijden van seizoensgebruikers voor overig gebruik;
- Overig gebruik.

Er gelden de volgende uitzonderingen:

- Verenigingen die de Eurohal huren en waarbij sprake is van seizoensgebruik, betalen niet voor de vergaderruimte.
- Het tarief voor verenigingen/huurders van buiten de gemeente is 125% (het uurtarief van één sportzaal is voor verenigingen in de gemeente Aalten voor seizoen 25/26 €14,55, 125% komt dan neer op €18,19).
- Het tarief voor commercieel gebruik (uitgezonderd evenementen) is 160% (het uurtarief van één sportzaal is voor verenigingen in de gemeente Aalten voor seizoen 25/26 €14,55, 160% komt dan neer op €23,28).
- Voor commerciële evenementen wordt afhankelijk van de aard en omvang van een activiteit een tarief bepaald.
- Gymnastiekvereniging Athos huurt structureel de turnzaal in de Aladnahal. Het streven is om in 2026 de huurovereenkomst te actualiseren.

Buitensport

In de afgelopen jaren zijn Sportpark Zuid (voormalig sportpark van AD'69 en KV Aladna), Sportpark Vilekamp en Sportpark 't Welink geprivatiseerd. Ze zijn in beheer van beheerstichtingen en verenigingen gekomen die op deze parken sporten. Er is aan de hand van een formule die gelijk is voor alle parken, een eenmalige privatiseringsbijdrage berekend waarmee de verenigingen zelf het beheer en onderhoud voor de komende jaren moeten verzorgen.

Het sportpark (atletiekbaan) waar AVA'70 gebruik van maakt en sportpark 't Broock waar SV Bredevoort hoofdgebruiker is, zijn nog in beheer en eigendom van de gemeente. De gemeente is daarmee verantwoordelijk voor het onderhoud en renovatie van de velden. Via recht van opstal en erfpacht zijn de kleed- en kantine accommodaties op beide terreinen, in beheer en eigendom van de verenigingen. De huur voor de atletiekbaan en de velden wordt jaarlijks in rekening gebracht en is gebaseerd op de 'Nota huurtarieven in de sport 2007'. Buitensportverenigingen betalen een jaartarief en hebben vervolgens "permanent" de beschikking over de accommodatie.

Onderwijs

De gemeente draagt financieel bij aan bewegingsonderwijs door het beschikbaar stellen en onderhouden van gemeentelijke gymzalen, sporthallen en buitensportvelden. Voor de wettelijk verplichte uren bewegingsonderwijs betaalt het onderwijs geen huur. In sommige gevallen 'huurt' de gemeente ruimte die vervolgens kosteloos aan het onderwijs ter beschikking wordt gesteld. Dit garandeert dat scholen hun basisverplichting op het gebied van bewegen kunnen realiseren zonder extra financiële lasten. Dit geldt bijvoorbeeld voor de gymzalen in de buurtschappen IJzerlo en Lintelo.

Voor bovenwettelijke uren, die scholen extra (indien aan de orde) aanbieden om extra bewegingsmogelijkheden te bieden, kunnen aanvullende afspraken worden gemaakt. In veel gevallen zijn deze uren geheel voor rekening van de school, maar er kan ook sprake zijn van gedeeltelijke vergoeding vanuit de gemeente, afhankelijk van de aard van het extra aanbod en lokale beleidsprioriteiten.

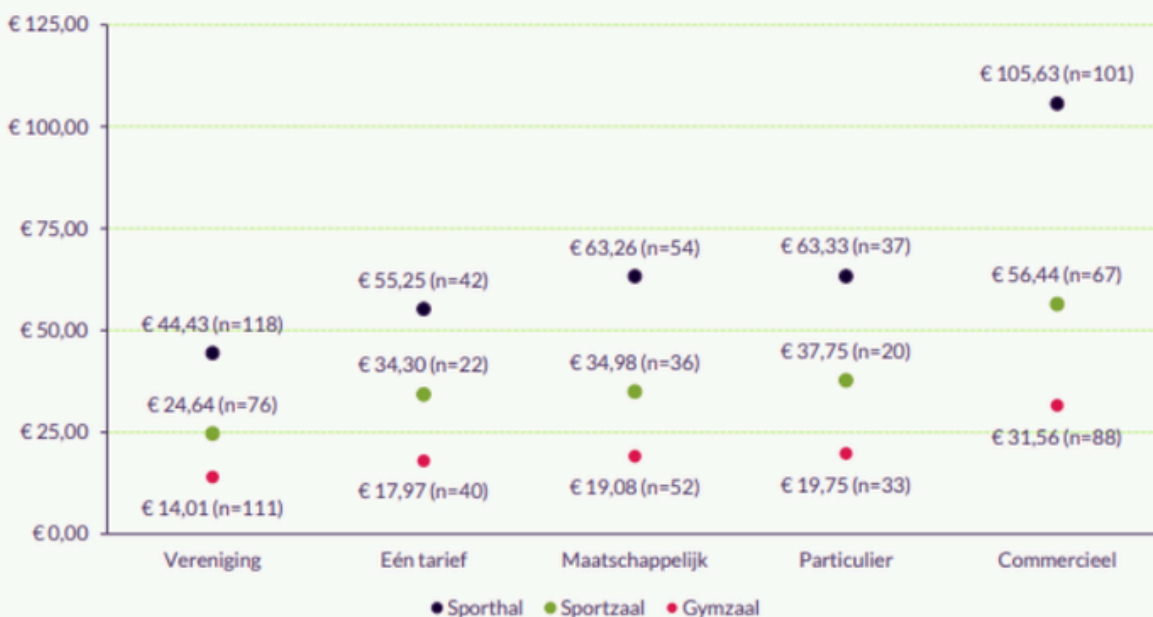
Huurtarieven binnensport vergeleken

Om te kunnen beoordelen of de gemeente Aalten redelijke huurtarieven hanteert, is het goed om een vergelijking te maken met het landelijk gemiddelde en vergelijkbare gemeenten. In onderstaande grafieken worden de cijfers uit 2024 over het gemiddelde uurtarief per type tarief van een sporthal, sportzaal en gymzaal en naar stedelijkheid weergegeven. Dit zijn de meest recente beschikbare data. De tarieven in de gemeente Aalten liggen iets lager dan het landelijk gemiddelde, ook als gekeken wordt naar mate van stedelijkheid. Deze gemiddelden zijn niet alleszeggend maar geven wel een goed beeld van de marktconformiteit van de tarieven van de gemeente Aalten.

Figuur 3.1

Gemiddeld uurtarief in 2024 voor de verhuur van een gemeentelijke sporthal, sportzaal of gymzaal, naar type tarief

(in euro's per uur, gewogen naar stedelijkheid)

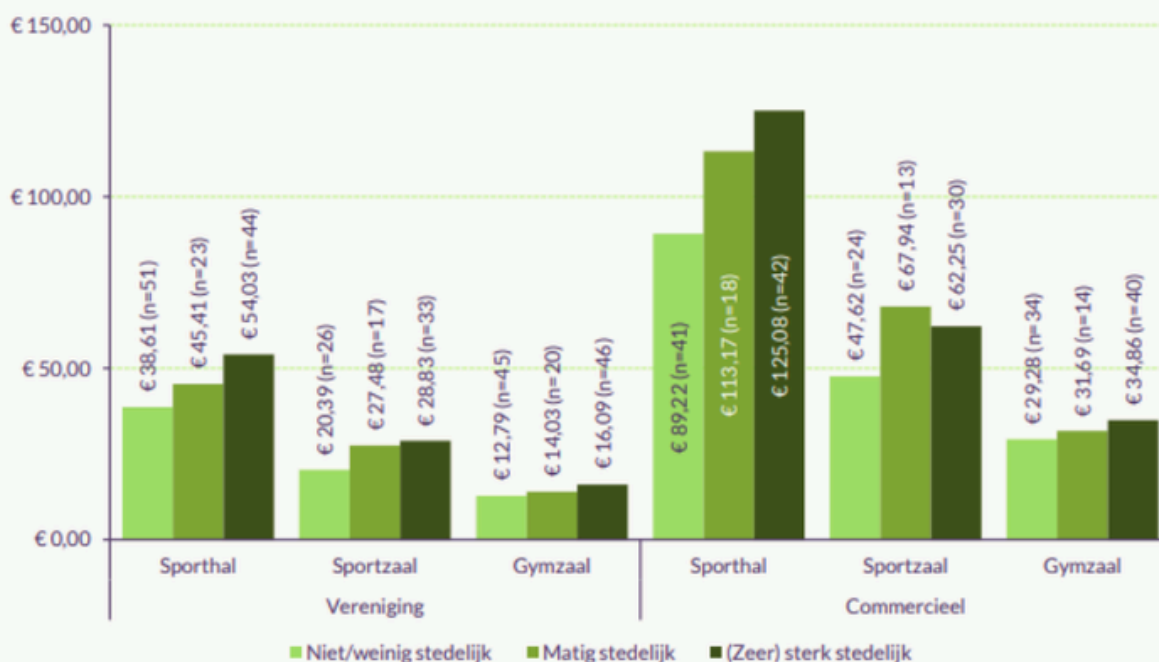

Bron: Mulier Instituut, databestand huurtarieven gemeentelijke binnensportaccommodaties, 2024.

Figuur 3.3

Gemiddeld uurtarief in 2024 voor de verhuur van een gemeentelijke sporthal, sportzaal of gymzaal, naar stedelijkheid en type tarief

(in euro's per uur, gewogen naar stedelijkheid)

Bron: Mulier Instituut, databestand huurtarieven gemeentelijke binnensportaccommodaties, 2024.

Dekkingspercentages binnensportvoorzieningen

Gebruikers die sportvoorzieningen huren van de gemeente, betalen daar niet de kostprijs voor. Dat is logisch, omdat het toepassen van kostendeckende huurtarieven niet realistisch is. Een substantiële gemeentelijke bijdrage is dus altijd nodig om sportvoorzieningen in stand te kunnen houden. Om uitspraken te kunnen doen over de hoogte van de huidige huurtarieven versus de werkelijke kosten van de sportaccommodaties is het nodig om de gemeentelijke kosten en baten van de sportvoorzieningen in beeld te hebben. In onderstaande tabel zijn deze kosten en baten voor het jaar 2026 weergegeven.

	Begrote lasten 2026	Begrote baten 2026
Sporthal stationsplein	145.309,00	42.237,00
Sporthal Aladna	182.667,00	52.259,00
Gymzaal Dalweg	56.454,00	5.704,00
Gymzaal Bredevoort	59.944,00	21.177,00
Eurohal Dinxperlo	231.869,00	60.014,00
Sporthal Duplo	20.000,00	2.671,00
Sportvelden Bredevoort	49.927,00	10.035,00
Sportvelden AVA	35.045,00	9.974,00
26%	781.215,00	201.400,00

De mate waarin de baten de kosten van de binnensportaccommodaties dekken is gemiddeld 26%. Hierin zijn de kosten voor groot onderhoud niet meegenomen. De reden hiervoor is dat de kosten voor groot onderhoud jaarlijks fluctueren omdat de gemeente Aalten werkt met een reserve in plaats van een voorziening waaruit wordt gedoteerd.

Subsidie

Sportverenigingen betalen niet de werkelijke kostprijs voor het gebruik van sportvoorzieningen. Het verschil tussen de werkelijke kosten en de huuropbrengsten is daarmee een verkapte subsidie. Naast deze zogenaamde verkapte subsidie, ontvangen sportverenigingen een organisatiesubsidie van de gemeente Aalten.

Knelpunten

In 2024 heeft BMC in opdracht van de gemeente Aalten een inventarisatie uitgevoerd onder gebruikers van de sportvoorzieningen in de gemeente Aalten. De inventarisatie laat zien dat er een inhaalslag wenselijk is waar het gaat om (huur)contracten, tarieven en andere afspraken met gebruikers en exploitanten. De huidige afspraken zijn niet altijd helder (of bekend) en niet uniform.

Het sportlandschap in de gemeente Aalten sterk veranderd. Zo kent Aalten tegenwoordig een veel hogere privatiseringsgraad, zijn sommige verenigingen gefuseerd en/of opgeheven en heeft het gemeentelijke sporthalbeheer in de afgelopen jaren een ontwikkeling doorgemaakt waarbij er een hogere mate van zelfredzaamheid van verenigingen wordt verwacht. Daarbij komt dat de meeste accommodaties nog niet duurzaam of energiezuinig zijn. Investerings in renovatie en verduurzaming zijn noodzakelijk, maar brengen ook hogere lasten met zich mee.

6.6.2 Waar willen we naartoe?

De huidige tarieven zijn gebaseerd op de Huurtariefennota Sport uit 2007. Het sport(voorzieningen)landschap in de gemeente Aalten zag er toen wezenlijk anders uit dan nu. Het is daarom goed om de huidige tarieven tegen het licht te houden en nieuwe uitgangspunten te formuleren op basis van de huidige situatie.

Wanneer marktconforme tarieven worden gehanteerd, tarieven die aansluiten bij de werkelijke kosten en de marktwaarde van de voorzieningen, geeft dat een eerlijke situatie. Strikt genomen is het niet doorberekenen van de werkelijke kosten van een accommodatie aan een gebruiker, niet toegestaan op basis van de Wet Markt en Overheid. Tegelijkertijd is het in de praktijk vaak niet haalbaar om gebruikers de volledige, werkelijke kostprijs te laten betalen. De meeste sportverenigingen, scholen en maatschappelijke organisaties, beschikken niet over de middelen om dergelijke tarieven op te brengen. Sport is van grote maatschappelijke waarde: het bevordert gezondheid, sociale samenhang, talentontwikkeling en leefbaarheid. Daarom verhuurt de gemeente haar binnensportvoorzieningen tegen maatschappelijke, niet-kostendekkende tarieven.

Het streven van de gemeente Aalten is betaalbare huurtarieven te hanteren die inzichtelijk en uitlegbaar zijn richting de huurders. Op dit moment wijken de tarieven in de gemeente Aalten niet veel af van de gemiddelde tarieven in Nederland. De tarieven zijn in dat opzicht dus redelijk 'marktconform'. De tarieven worden daarom niet herijkt. Toekomstige investeringen als gevolg van achterstallig onderhoud of duurzaamheid, worden niet doorberekend in de huurtarieven. Dit heeft als doel uniforme huurtarieven te behouden. Wel is het de bedoeling meer inzicht te geven in de opbouw van de tarieven, met name om helderheid te bieden over welk deel van de werkelijke kosten van de gemeentelijke accommodaties worden doorbelast aan de huurders en wat men qua basisvoorzieningen mag verwachten bij het huren van een sportzaal.

6.6.3 Hoe gaan we dit doen?

De gemeente Aalten zorgt ervoor dat de huurtarieven voor sportaccommodaties transparant, uitlegbaar en evenwichtig blijven. De huidige tarieven blijven van kracht, maar de onderbouwing ervan wordt beter inzichtelijk gemaakt voor gebruikers. Daarbij wordt uitgegaan van de basisvoorziening zoals beschreven in de adviesnota en hoofdstuk 6.2. Deze vormt het fundament voor het tariefstelsel. Er wordt inzichtelijk gemaakt welk deel van de werkelijke kosten van de sportaccommodaties door de gemeente wordt betaald. Door deze transparantie ontstaat meer begrip bij gebruikers.

Dit wordt gerealiseerd door:

- Voortzetting van de toepassing van de huidige huurtarieven, inclusief wijze van jaarlijkse indexatie via het CPI per 1 augustus. Jaarlijkse vaststelling gebeurt middels de P&C cyclus. Dit heeft als doel om uniforme, uitlegbare en marktconforme tarieven te borgen voor alle gemeentelijke sportaccommodaties.
- Inzicht te bieden voor vaste huurders over wat de werkelijke kosten en baten van de gemeentelijke sportvoorzieningen zijn, zoals in de tabel hierboven inzichtelijk wordt gemaakt. Indien wenselijk kunnen huurders gedetailleerder inzicht krijgen in de exploitatiebegrotingen.
- Duidelijkheid te bieden over het gehuurde: per type sportvoorziening (gymzaal, sportzaal, sporthal) is helder wat men mag verwachten wat bij in het huurtarief per uur inbegrepen zit, namelijk:
 - Toegang tot de sporthal middels het geldende toegangssysteem in het betreffende gebouw/sportzaal;
 - Het (correct) gebruik van de aanwezige sportinventaris die jaarlijks gekeurd wordt en voldoet aan de gestelde richtlijnen;
 - Het (correct) gebruik van de aanpalende kleedkamers en het sanitair;
 - Een schone sportzaal en schone kleedkamers. De gemeente heeft afspraken met het schoonmaakbedrijf over welke standaarden en kaders hiervoor gehanteerd worden;
 - Een aanspreekpunt voor alle sporthallen die bij calamiteiten en bijzonderheden gecontacteerd kan worden om de huurder te ondersteunen.
- Het verhuren van sport- en bewegaccommodaties tegen een maatschappelijk, niet-kostendekkend tarief wordt formeel aangemerkt als activiteit in het algemeen belang.

7. Bijlagen

A. Bronnenlijst

Gemeentelijke bronnen

- Gemeente Aalten (2024). Behoefteteonderzoek sportvoorzieningen (uitgevoerd door BMC).
- Gemeente Aalten (2025). Adviesnota Toekomstbestendig Sportlandschap.
- Gemeente Aalten (2026). Vastgoedbeleid.
- Gemeente Aalten (2024). Inwonerspanel U Spreekt – rapportages sport en bewegen.
- Gemeente Aalten (2025). Mobiliteitsvisie.
- Gemeente Aalten (2026). Ontwerp Omgevingsvisie.
- Gemeente Aalten (2007). Nota huurtarieven in de sport.

Landelijke bronnen

- Kenniscentrum Sport & Bewegen: SROanalyse.
- Kenniscentrum Sport & Bewegen: beweegrichtlijninformatie.
- Kenniscentrum Sport & Bewegen: Richtlijnen Toegankelijkheid Indoor Sportaccommodaties
- KISSrapportage (2024): sportdeelname gemeente Aalten.
- Uniek Sporten & Branchevereniging Sport- en Cultuurtechniek Richtlijnen toegankelijkheid buitensportaccommodaties.
- NOC*NSF: Sociale veiligheid in de sport.
- Mulierinstituut: Huurtarievenmonitor binnensport 2024: huurtarieven van gemeentelijke sporthallen, sportzalen en gymzalen
- Koninklijke Vereniging voor Lichamelijke Opvoeding (KVLO): inventarislijst sport- en beweegmaterialen.
- Stichting Waarborgfonds Sport (SWS): informatie over borgstellingsregeling.
- Gezonde Jeugd Gezonde Toekomst (JOGG).
- Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).
- Sportakkoord: Beweeg-Sport- en Leefstijlakkkoord (BSL).

Wet- en regelgeving

- Besluit Bouwwerken Leefomgeving (Bbl): toegankelijkheidsvoorschriften.
- Wet publieke gezondheid: beweegnormen.
- VN-Verdrag Handicap: uitgangspunten toegankelijkheid.
- Wet Markt en Overheid: kaders voor maatschappelijke tarieven.

Overige geraadpleegde bronnen

- Energieloket Achterhoek: Stimuleringslening duurzame maatregelen non-profitorganisaties.

